Een nieuwe visie op sport én bewegen in de gemeente Coevorden

2009-2013

Een nieuwe visie op sport én bewegen in de gemeente Coevorden
2009-2013

Vastgesteld op 11 november 2008 door
de gemeenteraad van Coevorden

Voorwoord

Bedankt voor uw inbreng!

Voor u ligt de nieuwe beleidsnota sport én bewegen van de gemeente Coevorden. Of liever gezegd: de nieuwe beleidsnota van heel bewegend Coevorden! U heeft namelijk allemaal bijgedragen aan het tot stand komen van ons nieuwe beleid. Bewust hebben we gekozen voor een verfrissende en moderne manier om het beleid te gaan formuleren.

Alle kennis en ervaring die er in het veld is, wilden we graag gebruiken. Besturen van sportverenigingen en scholen, sportleraren, commerciële sportaanbieders, verenigingen voor plaatselijk belang en andere betrokkenen kwamen in grote getale naar de drie bijeenkomsten, die we speciaal voor dit doel hebben georganiseerd. Via speeddaten hebben de aanwezigen daar eerst aan elkaar 'gesnuffeld' en zijn de verschillende belangen die iedereen heeft bij sport en bewegen een stuk duidelijker geworden. Bovendien was het ijs gebroken en ontstond er een veel bredere discussie. Dat was precies wat we graag wilden. Over de onderwerpen die daarna op de agenda stonden – sportstimulering, accommodaties, tarifering en subsidies – werd dan ook volop meegepraat.

Voor ons heeft dit proces een belangrijke meerwaarde gekregen: sportbeleid is in de volle breedte aan bod gekomen. Het maatschappelijk belang van sport in onze samenleving is onderkend. Sport is meer dan bewegen, sport vervult een belangrijke rol in de maatschappij.

Niets is zo kenmerkend voor sport als beweging. Wat ons betreft blijven wij ook in beweging op het beleidsterrein sport. We doen dat graag samen met u!

Jetty Remmelts,
Wethouder sport

Samenvatting

Sport is niet meer weg te denken uit onze maatschappij. Sport is gezond, vergroot de maatschappelijke samenhang en zorgt voor ontspanning en ontplooiing. De afgelopen jaren is er veel veranderd op het terrein van sport. De sport wordt steeds meer gekenmerkt door veelvormigheid. De sportvereniging heeft geen monopoliepositie meer. Het sportgedrag van inwoners is de laatste jaren sterk aan verandering onderhevig. Inwoners vragen steeds meer om een flexibel ruim keuzeaanbod.

In juni 2007 hebben wij (de gemeenteraad) de basis gelegd voor de ontwikkeling van nieuw beleid sport en bewegen in de startnotitie 'Naar een interactieve beleidsontwikkeling sport'. In de startnotitie zijn de volgende kaders voor nieuw beleid vastgesteld: interactief met relevante partijen, integraal in relatie tot andere beleidsterreinen en ontwikkelingen, passend binnen missie en bestuursprogramma 2006-2010 en budgettair neutraal.

Voor u ligt de beleidsnota 'Een nieuwe visie op sport én bewegen in de gemeente Coevorden'. Deze beleidsnota gaat in op sportstimulering, sportsubsidies, tarifering en sportaccommodaties en maakt plaats voor de nota 'herijking sportbeleid gemeente Coevorden'. De nota is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met belanghebbende partijen en in afstemming met relevante ontwikkelingen en andere beleidsvelden. Nadere uitwerking van de nota vindt plaats in uitwerkingsnotities.

Vanuit de ontwikkelingen, de missie en bestuursprogramma van het college en de uitkomsten van het interactieve proces stellen wij de volgende visie centraal in deze nota:
Wij vinden dat sport niet alleen op zichzelf staat, dat sport én bewegen in positieve zin bijdraagt aan fysieke en psychische gezondheid, individuele ontplooiing, zelfredzaamheid, participatie, sociale cohesie en aan het voorkomen en bestrijden van overgewicht, criminaliteit, eenzaamheid en depressie. Om die redenen willen wij bereiken dat inwoners in onze gemeente sporten en bewegen volgens de richtlijn Nederlandse Norm Gezond Bewegen (beweegnorm) [1]. Meer gaan bewegen is niet voldoende. Van belang is dat inwoners het ook blijven doen, als een regulier onderdeel van de leefstijl.
Om dit te bereiken willen wij in het stimuleringsbeleid de focus leggen op een viertal speerpunten:

1 Kwaliteit van huidige sportvoorzieningenniveau op orde;
2 Onderzoek evaluatie en uitbreiding privatisering;
3 Harmonisatie van buitensporttarieven;
4 Versterking breedtesport in relatie tot herziening subsidiesystematiek;

Ten eerste vormen voldoende kwalitatief goede sport- en beweegvoorzieningen een randvoorwaarde voor een succesvol stimuleringsbeleid. Voordat invulling gegeven kan worden aan de missie van het college en bovengenoemde visie is het noodzakelijk dat het huidige gemeentelijke

[1] De NNGB houdt in minstens vijf dagen per week gedurende minimaal dertig minuten (en jeugd zestig minuten) tenminste matig lichamelijk actief, zoals bijvoorbeeld wandelen met 5 à 6 km per uur, fietsen met 15 km per uur, tuinieren en huishoudelijk werk. Dit half uur c.q. uur hoeft niet aaneengesloten te zijn.

voorzieningenniveau (binnensport en opstallen buitensport) kwalitatief op orde wordt gebracht.

Daarnaast is onderzoek naar de mogelijke uitbreiding van privatisering van accommodaties opgenomen in het bestuursprogramma en om die reden opgenomen als tweede speerpunt.
Ook verdient harmonisatie van de buitensporttarieven de komende jaren aandacht. Gemeentelijke herindeling vraagt om harmonisatie van de huurtarieven van de gemeentelijke accommodaties.
Voor de binnensporttarieven is dit proces afgerond. De buitensporttarieven zijn tot dusver historisch bepaald. Harmonisatie van de buitensporttarieven vormt om die reden het derde speerpunt.

Tenslotte willen wij in aansluiting op de missie van het college de focus leggen op versterking van breedtesport door samenwerking tussen aanbieders in de lokale sportgemeenschap te stimuleren, nieuwe arrangementen te stimuleren, vitale sportverenigingen te creëren en extra accenten te leggen op kwetsbare groepen. Om versterking van de breedtesport te kunnen realiseren is een herziening van de huidige subsidiesystematiek naar een meer outputgerichte subsidiesystematiek nodig.

Inhoudsopgave

1 Inleiding 9
1.1 Aanleiding 9
1.2 Aanpak 9
1.3 Speerpunten 9
1.4 Opzet nota 10

2 Visie op sport en bewegen 13
2.1 Inleiding 13
2.2 Huidige sportinfrastructuur 13
2.3 Landelijke ontwikkelingen 13
2.4 Provinciale ontwikkelingen 14
2.5 Lokale ontwikkelingen 14
2.6 Visie en speerpunten op sport en bewegen 16

3 Voorzieningen sport en bewegen 19
3.1 Inleiding 19
3.2 Capaciteit 19
3.3 Kwaliteit 22
3.4 Investeringen 23
3.5 Gebruik gemeentelijke sportaccommodaties 25
3.6 Inrichting sportaccommodaties 26

4 Privatisering 29
4.1 Inleiding 29
4.2 Huidige situatie 29
4.3 Gewenste situatie 29

5 Huurtarieven gemeentelijke sportaccommodaties 33
5.1 Inleiding 33
5.2 Huidige situatie tarifering sportaccommodaties 33
5.3 Gewenste situatie tarifering sportaccommodaties 34
5.4 Pachttarieven sportkantines 38

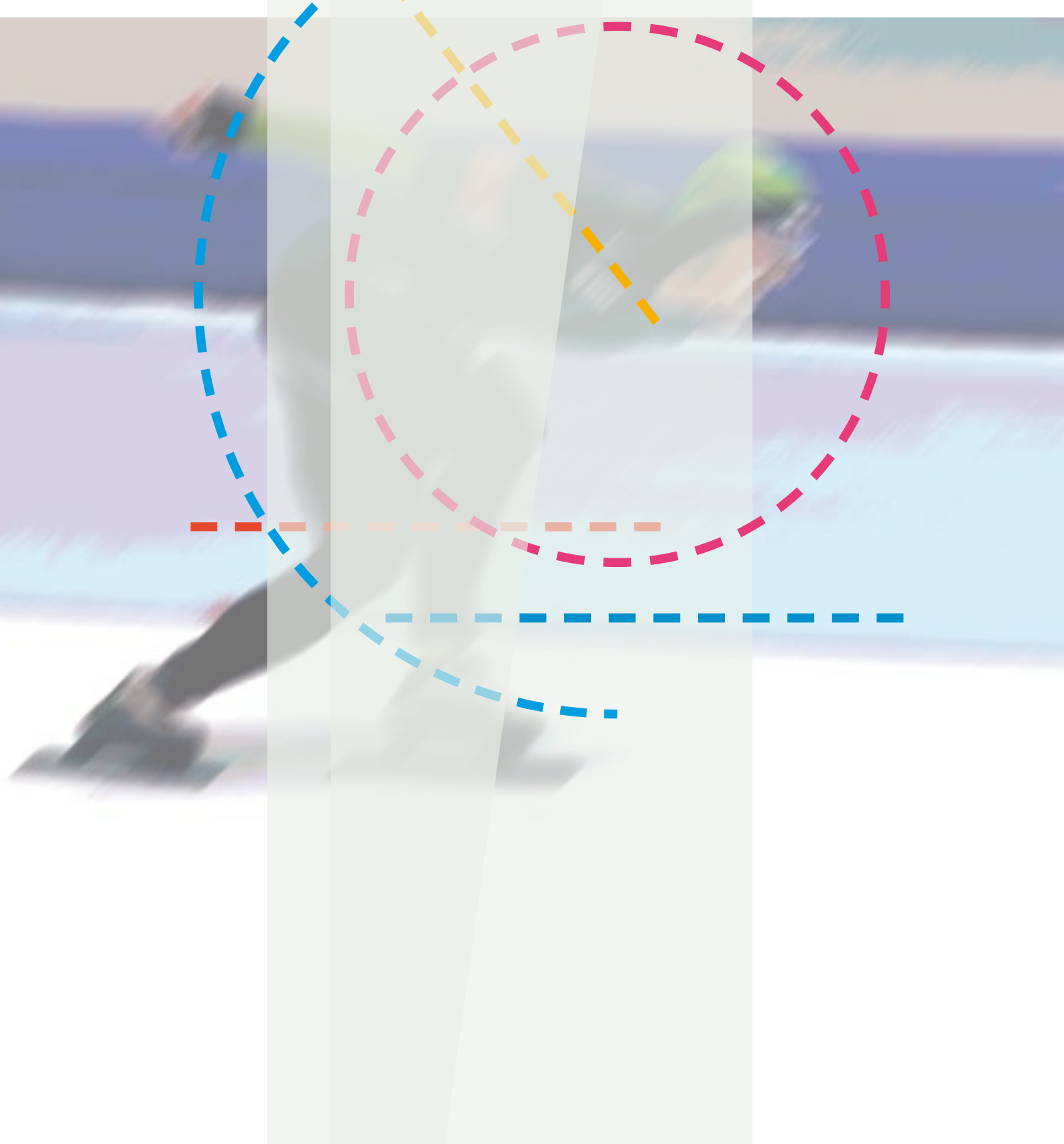
6 Versterking breedtesport en herziening subsidiesystematiek 41
6.1 Inleiding 41
6.2 Huidig stimuleringsbeleid 41
6.3 Versterking breedtesport 42
6.4 Huidige subsidiesystematiek 47
6.5 Gewenste subsidiesystematiek 48

7 Informatie en communicatie 53

8 Financiële vertaling 55
8.1 Inleiding 55
8.2 Huidige budgetten 55
8.3 Financiële vertaling actiepunten 56

Bijlagen
Literatuuroverzicht 61
Lijst van afkortingen 62

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 12 juni 2007 hebben wij (de gemeenteraad) de startnotitie 'Naar een interactieve beleidsontwikkeling sport' vastgesteld. Hiermee is de basis gelegd voor de ontwikkeling van nieuw beleid op het terrein van sport en bewegen in relatie tot sportstimulering, sportsubsidies, tarifering en sportaccommodaties. Deze nieuwe beleidsnota maakt plaats voor de nota 'herijking sportbeleid gemeente Coevorden'. In de startnotitie hebben wij de volgende kaders voor nieuw beleid vastgesteld:

- Interactief met relevante partijen;
- Integraal in relatie tot andere beleidsterreinen en ontwikkelingen;
- Passend binnen missie en bestuursprogramma 2006-2010;
- Budgettair neutraal.

De startnotitie is vertaald in een bestuursprogramma en door het college vastgesteld.

Het interactieve proces voor de totstandkoming van deze nota en de nota volksgezondheid worden als pilots aangewend voor de uitvoering van de nota 'interactief beleid'. Evaluatie van de interactieve processen zal los van deze nota plaatsvinden.

1.2 Aanpak

Deze nota is tot stand gekomen in samenwerking met alle betrokken partijen. Er zijn drie avonden georganiseerd voor alle scholen, sportverenigingen, kinderopvangorganisaties, peuterspeelzaalwerk en verenigingen plaatselijk belang/dorpsbelang. In totaal hebben ruim 100 personen tijdens deze avonden onder leiding van een onafhankelijk voorzitter aan de hand van een afwisselend programma hun visie gegeven op het nieuwe sportbeleid. Ook is aansluiting gezocht bij bestaande overlegstructuren, waaronder de Wmo-Raad, de Seniorenraad, het gemeentelijk beraad Wonen, Welzijn, Zorg, het Gehandicaptenplatform, de Stuurgroep Jeugd en zijn een aantal bestuurders van jeugdsozen geconsulteerd.

De nota staat niet op zichzelf, maar is ontwikkeld in samenhang met andere beleidsvelden waaronder de Wmo, Jeugdbeleid, Ruimtelijke Zaken, Plattelandsontwikkeling, Toerisme en recreatie, Kunst en Cultuur, Kinderopvang, Peuterspeelzaalwerk, Volksgezondheid en Onderwijs.

1.3 Speerpunten

Voorliggende nota is het resultaat van de startnotitie, de bestuursopdracht en een interactief proces met alle belanghebbende partijen. Tijdens de ontwikkeling van de nota is gebleken dat het hoge ambitieniveau in de startnotitie en bestuursprogramma in relatie tot de gestelde kaders moeilijk te verenigen zijn met de uitkomsten uit het interactieve proces. De interactieve ontwikkeling van een nieuwe nota op een breed scala aan onderwerpen staat haaks op het in de startnotitie vastgestelde kader 'budgettair neutraal'. Partijen die hebben geparticipeerd in het interactief proces hebben veel kritiek geuit op dit kader.

Daarom is bij de ontwikkeling van de nota een scherpe afweging van alternatieven gemaakt.
Dit heeft uiteindelijk geleid tot de volgende vier speerpunten:

1 Kwaliteit van huidige sportvoorzieningenniveau op orde;
2 Onderzoek evaluatie en uitbreiding privatisering;
3 Harmonisatie van buitensporttarieven;
4 Versterking breedtesport in relatie tot herziening subsidiesystematiek;

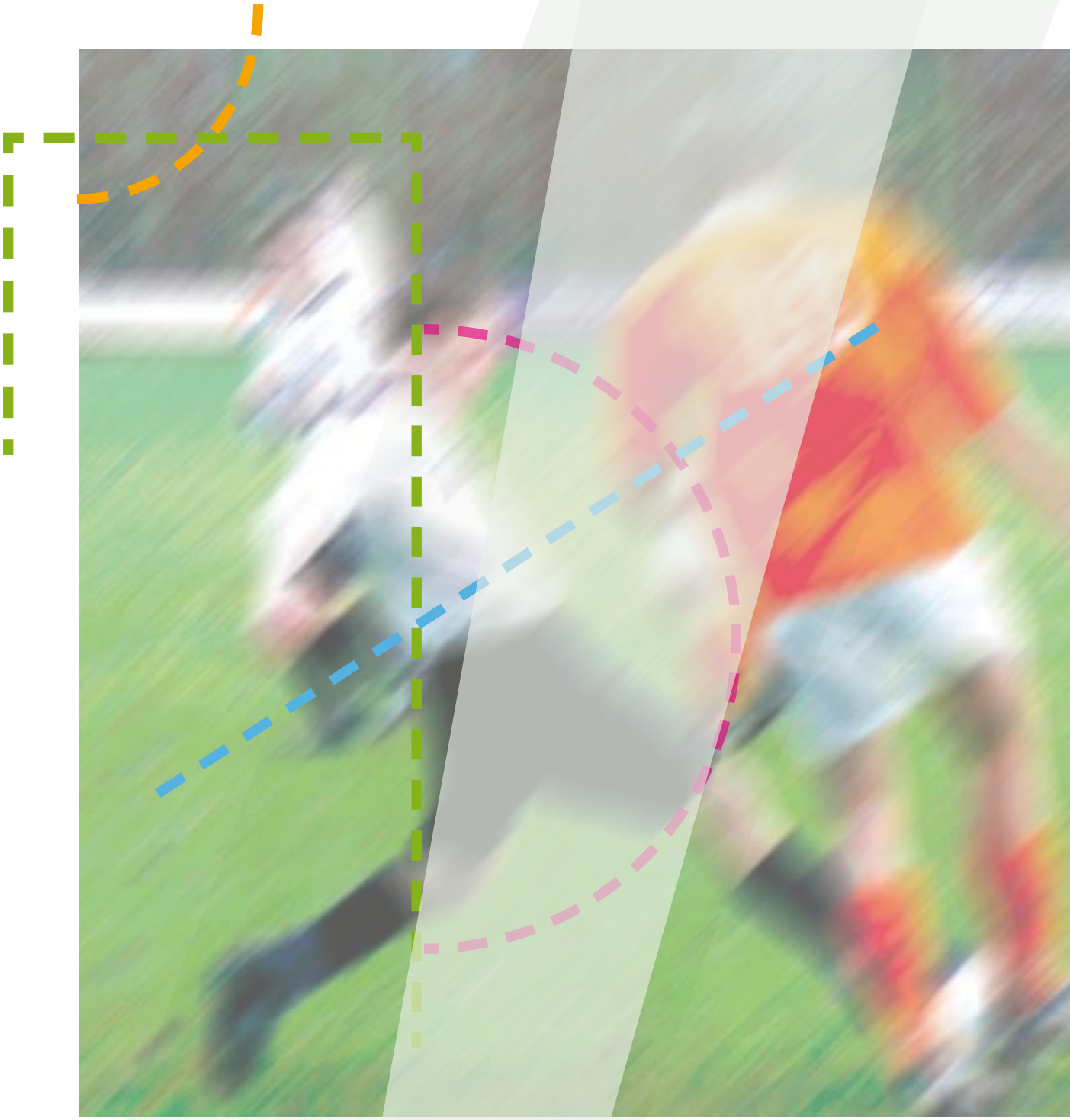
Ondanks het benoemen van speerpunten kan uitvoering van de nota niet budgettair neutraal plaatsvinden. Voor de uitvoering van het eerste en meest belangrijke speerpunt zijn extra middelen al noodzakelijk. Vanuit dit speerpunt wordt vervolgens voorzichtig een doorkijk gegeven naar de andere speerpunten.

De vier speerpunten vormen de rode draad van deze nota en worden opeenvolgend in de nota verder uitgewerkt. Op een aantal onderdelen (met name speerpunt 1 en 3) is de nota zo concreet mogelijk uitgewerkt om zoveel mogelijk inzicht te kunnen geven in de consequenties van het nieuwe beleid. Nadere uitwerking vindt zonodig plaats in afzonderlijke uitwerkingsnotities.

1.4 Opzet nota

De nota is opgebouwd uit 8 hoofdstukken, een samenvatting en bijlagen. Na de inleiding vertaalt hoofdstuk 2 de relevante ontwikkelingen, de uitkomsten van het interactieve proces en de missie van het college in relatie tot de visie op sport en bewegen en de vier speerpunten. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op de voorzieningen sport en bewegen. Kwaliteit (speerpunt 1), capaciteit, investeringen, gebruik en inrichting sportaccommodaties komen opeenvolgend aan bod. In hoofdstuk 4 staat onderzoek evaluatie en uitbreiding privatisering centraal (speerpunt 2). Hoofdstuk 5 behandelt vervolgens de huurtarieven van onze gemeentelijke sportaccommodaties. Niet alleen de buitensporttarieven (speerpunt 3), maar ook de binnensporttarieven en tarieven van sportkantines komen in dit hoofdstuk aan bod. Hoofdstuk 6 gaat in op versterking van breedtesport in relatie tot het nieuwe subsidiestelsel (speerpunt 4). Daarna behandelt hoofdstuk 7 de informatie- en communicatie aspecten die samenhangen met het nieuwe sportbeleid. Tenslotte schetst hoofdstuk 8 op hoofdlijn een financiële vertaling van de beleidsvoornemens.

Aan het eind van elke paragraaf of hoofdstuk, met uitzondering van hoofdstuk 2 en hoofdstuk 8, worden actiepunten kort samengevat en aangevuld met een financiële noot. In de bijlage is een overzicht opgenomen van de gebruikte literatuur en geraadpleegde websites en een afkortingenlijst.

2. Visie op sport en bewegen

Inleiding

Sport is niet meer weg te denken uit onze maatschappij. Sport is gezond, vergroot de maatschappelijke samenhang en zorgt voor ontspanning en ontplooiing. De afgelopen jaren is er veel veranderd op de sportmarkt. De traditionele wedstrijdsport heeft een krimpend aandeel en sportief bewegen wordt steeds populairder.

Dit hoofdstuk beschrijft onze gemeentelijke visie op sport en bewegen in relatie tot de missie van het college, het bestuursprogramma en relevante landelijke, provinciale en lokale ontwikkelingen vertaalt in een viertal speerpunten.

2.2 Huidige sportinfrastructuur [2]

In totaal ruim 110 sportverenigingen bieden inwoners in onze gemeente mogelijkheden om diverse sporten te beoefenen. Naast sportverenigingen bieden scholen, de stichting welzijn 2000 en de Stichting Coevorden 2010 mogelijkheden voor sport en bewegen. Daarnaast bestaan er ongeorganiseerde vormen van sportbeoefening (zowel individueel als in teamverband). Er is tot op heden nauwelijks tot geen sprake van samenwerking tussen sportverenigingen en andere maatschappelijke partijen en sportverenigingen onderling. Het aanbod van verenigingen is op enkele uitzonderingen na traditioneel te noemen. Tot op heden vervult onze gemeente met name een 'faciliterende en volgende rol' op het terrein van de sport.

[2] Met de sportinfrastructuur worden in dit verband de aanbieders bedoeld, niet de accommodaties.

2.3 Landelijke ontwikkelingen

Uit landelijke onderzoeken blijkt dat steeds minder mensen regelmatig bewegen, dat overgewicht toeneemt en dat hartklachten in aantal toenemen. De relatieve risico's zijn sterk leeftijdsafhankelijk. Hoe jonger te zwaar, hoe meer risico op bepaalde ziekten. Uit onderzoek blijkt dat sport en bewegen op dit terrein een belangrijke preventieve functie heeft.

Het sportgedrag van inwoners is de laatste jaren sterk aan verandering onderhevig. De sportvereniging is nog steeds de plaats waar veel mensen sportief bezig zijn, maar haar monopoliepositie is verleden tijd. De sport wordt steeds meer gekenmerkt door veelvormigheid. Ontwikkelingen als individualisering en gestegen arbeidsparticipatie zijn van invloed op de behoeften van inwoners. Het huidige (traditionele) aanbod van sportverenigingen sluit steeds minder aan bij de wensen van de inwoners. De ongeorganiseerde individuele sportbeoefening is de afgelopen jaren toegenomen. Inwoners vragen steeds meer om flexibiliteit en een ruim keuzeaanbod op het terrein van sport en bewegen.

Het ministerie van VWS speelt op deze ontwikkelingen in met haar nota 'Tijd voor Sport 2006-2010', het uitvoeringsprogramma 'Samen voor sport 2006-2010' en de beleidsbrief 'De kracht van sport'. Het kabinet wil via de drie pijlers 'Bewegen, Meedoen en Presteren' bereiken dat mensen voor hun gezondheid meer gaan sporten en bewegen. Dat de keuze voor

een gezonde en actieve leefstijl de logische keuze van de inwoner zelf wordt. Dit sluit aan op de missie van het college dat later in dit hoofdstuk wordt toegelicht. Meer mensen moeten voldoen aan de beweegnorm. In het bijzonder wil het kabinet meer inwoners met een handicap laten sporten en bewegen. Daarbij wil het kabinet sportverenigingen versterken om maatschappelijke taken uit te voeren. Ook wil het kabinet topsport stimuleren.

De ministeries van VWS en OCW willen in de periode tot 2012 circa 2500 fulltime combinatiefuncties realiseren op het terrein van onderwijs, sport en cultuur die zorgen voor een integrale aanpak. Een combinatiefunctionaris is in dienst bij één werkgever, maar werkt tegelijkertijd in of ten behoeve van twee werkvelden/sectoren. Vanaf 2008 stellen de ministeries van VWS en OCW hiervoor een structurele financiële impuls beschikbaar[3]. In dit kader is ook de 'Alliantie school & Sport samen sterker' opgezet. Dit is een samenwerkingsverband tussen ministeries van OCW en VWS en de overkoepelende sportorganisaties. De Alliantie heeft als doelstelling dat in 2010 elke leerling op 90% van alle scholen dagelijks kan sporten binnen en/of buiten schooluren.

[3] Deze impuls wordt in 2008 toegepast op de G-31 gemeenten. In 2009-2011 zal ook budget ter beschikking komen voor andere gemeenten.

Op twaalf plaatsen in Nederland heeft het NOC*NSF met steun van het ministerie van VWS proeftuinen geopend waar onderzocht wordt hoe clubs met een gevarieerder en completer aanbod tegemoet kunnen komen aan de wensen van de inwoners.

2.4 Provinciale ontwikkelingen

Ook provinciaal staat sport en bewegen hoog op de agenda. Meer inwoners van Drenthe aan het bewegen krijgen, dat is wat de provincie Drenthe met de provinciale sportagenda 2006-2008 beoogt.
De provincie verleent in het bijzonder financiële ondersteuning aan gemeenten in relatie tot de BOS impuls. De provincie werkt momenteel aan de ontwikkeling van de sociale agenda 2009-2012, waarin tevens aandacht wordt besteed aan sport en bewegen. In dit kader is de provincie voornemens om samenwerkingsafspraken te maken met gemeenten.

Sport Drenthe is een zelfstandige provinciale sportraad die gemeenten, sportbonden, verenigingen en andere organisaties adviseert, ondersteunt en stimuleert om zoveel mogelijk mensen in Drenthe op een verantwoorde wijze te laten deelnemen aan sport, recreatie of andere gezonde bewegingsactiviteiten. Sport Drenthe presenteert zich als de sportintermediair in Drenthe. In 2008 voert Sport Drenthe voor de provincie Drenthe diverse activiteiten uit onder de noemer 'Drenthe beweegt, 30 minuten'. Naast Sport Drenthe voert STAMM CMO Drenthe taken uit voor de provincie op het terrein van sport en bewegen.

2.5 Lokale ontwikkelingen

Demografische gegevens
Onze gemeente heeft op dit moment ruim 36.000 inwoners. Naar verwachting zal de bevolking in onze gemeente de komende jaren beperkt toenemen. In onderstaande tabel is de bevolkingsprognose 2005-2015 opgenomen.

Tabel 1 Bevolkingsprognose 2005-2015 gemeente Coevorden

Leeftijd in jaren	2005	% van totaal	2010	% van totaal	2015	% van totaal
0-24	10.557	29	10.400	28	10.168	27
25-44	9.768	27	9.097	25	8.428	23
45-65	10.008	28	10.833	29	11.125	30
65 en ouder	59.69	16	6.482	18	7.348	20
Totaal	36.302	100	36.812	100	37.069	100

Bron: Woonplan II gemeente Coevorden

Uit de tabel blijkt dat onze gemeente de komende jaren zal vergrijzen en ontgroenen. Wij hebben geen actuele cijfers beschikbaar over het beweeggedrag van alle inwoners. Er is tot op heden geen nulmeting uitgevoerd. Alleen de GGD Drenthe neemt eens per vier jaar gezondheidsenquêtes af, gefaseerd voor verschillende doelgroepen in de provincie Drenthe. Omdat de resultaten per doelgroep gefaseerd over de jaren beschikbaar komen zijn deze gegevens niet te gebruiken als nulmeting.

Missie "Coevorden werkt"

Het college heeft voor de bestuursperiode 2006-2010 de missie "Coevorden werkt" vastgesteld. In deze missie wil het college een actieve bijdrage leveren aan een duurzame samenleving en meewerken aan het scheppen van een wereld die aan komende generaties een goede toekomst biedt. Om dit te bereiken wil het college beleid voeren op basis van feiten én sociale bewogenheid en het opbouwen van netwerken stimuleren. Daarbij wil het college de interactie tussen het dagelijks bestuur van onze gemeente en groeperingen van inwoners en individuele inwoners en inwoners onderling versterken door hen bij elkaar te brengen, te faciliteren en daarop regie voeren. Vraagstukken worden niet geïsoleerd bekeken, maar op basis van samenhang.

Ook wil het college de samenlevingsopbouw stimuleren aan de hand van het uitgangspunt dat 'de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen', zowel in materiële zin als in het feitelijk zorg dragen voor elkaar. Daarbij wil het college inwoners activeren uit te gaan van hun eigen kracht en spreekt hen daarop aan. Van inwoners die gebruik maken van een bijstandsuitkering wordt gevraagd actief mee te doen en niet stil te blijven zitten. Het college wil stimuleren dat inwoners kiezen voor het meehelpen bij het realiseren van maatschappelijke doelen. Bijvoorbeeld door het laten adopteren van wijken, groepen en/of individuen door sportverenigingen, waardoor sociale vaardigheden en het bevorderen van de gezondheid op een ontspannen, niet bevoogdende wijze zich kunnen ontwikkelen. Voorts kan dit een nieuwe impuls geven aan de opbouw van het verenigingsleven. Bij adoptie door verenigingen stelt het college een beloning in het vooruitzicht.

Het college wil een gemeentelijke organisatie aanbieden die zich primair richt op kwalitatief goede dienstverlening, digitaal up to date is, efficiënt

en effectief is, werkt aan vermindering van regeldruk en die financieel op orde is. Mogelijkheden om oud beleid te vervangen door nieuw beleid wil het college onderzoeken, zodat voldoende middelen gegenereerd kunnen worden om noodzakelijk nieuw beleid tot stand te kunnen brengen. Het college wil historisch gegroeide verschillen in honorering en facilitering beslechten.

Uitkomsten interactieve sessies

In hoofdstuk 1 is beschreven dat deze nota tot stand is gekomen in samenwerking met belanghebbende partijen. Kort samengevat kenmerken de volgende statements de uitkomsten van het interactieve proces: 'Laagdrempeligheid', 'voldoende accommodaties van een goede kwaliteit', 'mulfunctionaliteit', 'samenwerking' en 'kaderondersteuning'.
De uitkomsten van de sessies zijn meer specifiek uitgewerkt in de afzonderlijke hoofdstukken.

2.6 Visie en speerpunten op sport en bewegen

Bovengenoemde ontwikkelingen, de visie van de lokale sportgemeenschap en de missie van het college vragen om een heldere gemeentelijke visie op sport én bewegen. In onderstaand kader staat wat wij willen bereiken met sport en bewegen.

Wij vinden dat sport niet alleen op zichzelf staat, dat sport én bewegen in positieve zin bijdraagt aan fysieke en psychische gezondheid, individuele ontplooiing, zelfredzaamheid, participatie, sociale cohesie en aan het voorkomen en bestrijden van overgewicht, criminaliteit, eenzaamheid en depressie. Om die redenen willen wij bereiken dat inwoners in onze gemeente sporten en bewegen volgens de richtlijn Nederlandse Norm Gezond Bewegen (beweegnorm)[4]. Meer gaan bewegen is niet voldoende. Van belang is dat inwoners het ook blijven doen, als een regulier onderdeel van de leefstijl.

[4] De NNGB houdt in minstens vijf dagen per week gedurende minimaal dertig minuten (en jeugd zestig minuten) tenminste matig lichamelijk actief, zoals bijvoorbeeld wandelen met 5 à 6 km per uur, fietsen met 15 km per uur, tuinieren en huishoudelijk werk. Dit half uur c.q. uur hoeft niet aaneengesloten te zijn.

Deze visie vertalen wij in relatie tot bovengenoemde ontwikkelingen, de missie van het college en de uitkomsten van het interactieve proces naar de volgende vier speerpunten:

→ 1 Kwaliteit van huidige sportvoorzieningenniveau op orde (uitwerking hoofdstuk 3);

Voldoende kwalitatief goede sport- en beweegvoorzieningen in dorpen en wijken vormen een noodzakelijke randvoorwaarde voor een succesvol stimuleringsbeleid. Uit het interactieve proces is gebleken dat er veel knelpunten liggen ten aanzien van de huidige kwaliteit van de sport- en beweegvoorzieningen. Voordat invulling gegeven kan worden aan de missie van het college en bovengenoemde visie is het noodzakelijk dat het huidige gemeentelijke voorzieningenniveau (binnensport en opstallen buitensport) kwalitatief op orde wordt gebracht. Daarnaast dienen de noodzakelijke (financiële) voorwaarden te worden ingevuld om de kwaliteit voor de toekomst op peil te houden.

→ 2 Onderzoek evaluatie en uitbreiding privatisering (uitwerking hoofdstuk 4);

In het bestuursprogramma staat als doelstelling opgenomen dat op basis van de huidige privatiseringsovereenkomsten onderzoek gedaan wordt naar de mogelijke uitbreiding van privatisering van accommodaties. Onze gemeente heeft echter nauwelijks tot geen inzicht in de ervaringen van geprivatiseerde verenigingen en instellingen. Om die reden vinden wij het wenselijk het onderzoek uit te breiden met een gedegen evaluatie van de bestaande geprivatiseerde situatie en inhoudelijke visieontwikkeling op privatisering.

→ 3 Harmonisatie van buitensporttarieven (uitwerking hoofdstuk 5);

Gemeentelijke herindeling maakt het noodzakelijk om de huurtarieven van onze gemeentelijke accommodaties voor de verenigingen te harmoniseren. Voor de binnensporttarieven is dit proces in 2005 afgerond. De buitensporttarieven zijn tot dusver historisch bepaald en verschillen aanzienlijk per accommodatie. Harmonisatie van de buitensporttarieven vormt om die reden één van de kaders in de startnotitie 'Naar een interactieve beleidsontwikkeling sport' en vormt daarom het derde speerpunt in deze nota.

→ 4 Versterking breedtesport in relatie tot herziening subsidiesystematiek (uitwerking hoofdstuk 6);

Meer mensen laten bewegen volgens de beweegnorm gaat niet vanzelf. Daarvoor is een gerichte aanpak nodig en dit vierde speerpunt geformuleerd. In aansluiting op de missie van het college en de visie op sport en bewegen willen wij de focus leggen op versterking van breedtesport. Dit willen wij doen door samenwerking tussen aanbieders in de lokale sportgemeenschap te stimuleren (onder andere op het terrein van buurt, onderwijs en sport), aanbieders te stimuleren een aanbod te ontwikkelen dat aansluit op de behoeften van de inwoners, vitale sportverenigingen te creëren en extra accenten te leggen op kwetsbare groepen.
Subsidies vormen een middel om doelstellingen te kunnen realiseren. Om versterking van de breedtesport conform bovenstaande doelstellingen te kunnen realiseren is een herziening van de huidige subsidiesystematiek naar een meer outputgerichte subsidiesystematiek nodig.

In de volgende hoofdstukken worden de vier speerpunten verder uitgewerkt en wordt duidelijk op welke wijze wij invulling willen geven aan de visie op sport en bewegen. Wij leggen daarbij prioriteit op het eerste speerpunt en maken van daaruit voorzichtig een doorkijk naar de andere speerpunten.

3. Voorzieningen sport en bewegen

3.1 Inleiding

Om inwoners aan het sporten te krijgen én te houden moeten er voldoende toegankelijke sportaccommodaties van een goede kwaliteit beschikbaar zijn. Spreiding van de sportaccommodaties over onze gemeente is daarbij van belang, zodat iedereen de mogelijkheid heeft te kunnen sporten op een redelijke afstand van de woonomgeving. Ook de inrichting van de openbare ruimte speelt een nadrukkelijke rol. De aanwezigheid van wandel- en fietspaden, trapveldjes en speelvoorzieningen nodigen uit om sportief te bewegen.

In dit hoofdstuk over voorzieningen sport en bewegen komen opeenvolgend capaciteit, kwaliteit, investeringen, gebruik, inrichting sportaccommodaties en inrichting openbare ruimte aan de orde.

3.2 Capaciteit

Huidige situatie

De gemeente Coevorden ligt in de zuidoosthoek van de provincie Drenthe. Naast Coevorden-stad is er een omvangrijk plattelandsgebied met vijf grote kernen: Dalen, Sleen, Oosterhesselen, Schoonoord en Aalden/Zweeloo en 23 kleine kernen verdeeld over 30.000 hectare grond. Door de grote afstand tussen de kernen is de spreiding van de sportvoorzieningen groot.

In onze gemeente zijn op dit moment 6 sporthallen in gemeentelijk eigendom, verdeeld over Coevorden, Dalen, Oosterhesselen, Schoonoord en Sleen. Daarnaast heeft onze gemeente 8 sport/gymzalen in Coevorden, Aalden, Geesbrug, Steenwijksmoer en Dalerpeel, waarvan 3 in gemeentelijk eigendom en de overige in eigendom van een vereniging, een stichting of een school. Er is 1 particulier overdekt subtropisch zwembad in Dalen. Tevens is er op dit moment 1 gemeentelijk overdekt zwembad in Coevorden. Daarnaast zijn er in onze gemeente 17 buitensportvoorzieningen, waarvan 12 sportparken, 3 openluchtbaden en 2 golfterreinen. Op de sportparken liggen voorzieningen voor voetbal, tennis, hockey, jeu de boules, korfbal, ijssport en touwtrekken. Daarnaast zijn er mogelijkheden voor schietsport en paardensport. Het aanbod per sportpark verschilt. Alle voetbalvelden zijn voorzien van natuurgras. Sommige voorzieningen zijn (deels) geprivatiseerd.

Daarnaast kent onze gemeente voorzieningen in de openbare ruimte die bijdragen aan het stimuleren van inwoners om sportief te bewegen. Dit betreffen voorzieningen in de vorm van wandel- en fietspaden, trapveldjes, skatebanen en speelvoorzieningen. Realisatie van dergelijke voorzieningen gebeurt vaak ad hoc. In de huidige situatie zijn deze voorzieningen niet automatisch opgenomen in nieuwe bestemmingsplannen.

Gewenste situatie

De beschikbaarheid van sport- en beweegvoorzieningen is een randvoor-

waarde om inwoners (meer) te laten sporten en bewegen. Wij streven daarom naar een op de behoefte afgestemd aanbod toegankelijke, aantrekkelijke en veilige sport- en beweegvoorzieningen in de stad, dorpen en wijken met een evenwichtige spreiding over de kernen. In het Wmo beleidsplan 'Samen Succesvoller' staat dat er voldoende basisvoorzieningen in Coevorden-stad en in de vijf hoofdkernen gerealiseerd moeten worden. Onmogelijk kunnen alle sport- en beweegactiviteiten in elke kern aangeboden worden. Dat voor sommige sport- en beweegactiviteiten uitgeweken moet worden naar grotere kernen in onze gemeente is legitiem en sluit aan op de Wmo visie.

Vanuit de maatschappelijke ontwikkelingen zoals beschreven in hoofdstuk 2 en vanuit de Wmo willen wij een multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties stimuleren. Dit betekent flexibel toegankelijke voorzieningen voor uiteenlopende gebruikers voor verschillende sporten beweegactiviteiten, zowel in individueel als in teamverband.

De ontwikkelingen beschreven in hoofdstuk 2 vragen ons om kritisch te kijken of het huidige aanbod sportvoorzieningen voldoende aansluit op de toekomst. Ten eerste roepen de ontwikkelingen de vraag op of de huidige capaciteit in stand gehouden moet worden of dat uitbreiding/ inkrimping wenselijk is.

Alhoewel de bezetting van de binnensportvoorzieningen zeer licht daalt, worden de bestaande binnensportvoorzieningen intensief gebruikt. Volgens de gebruikers is de huidige capaciteit van deze voorzieningen in grote lijn toereikend maar krap. Slechts op kleine schaal is door gebruikers gepleit voor een nieuwe representatieve sport/turnhal in Coevorden. Op korte termijn vinden wij uitbreiding van het huidige aanbod binnensportvoorzieningen niet noodzakelijk. De sporten kunnen binnen de bestaande gemeentelijke of particuliere binnensportvoorzieningen uitgeoefend worden. Het huidige aanbod binnensportvoorzieningen willen wij in stand houden. Aandachtspunt is dat er nauwelijks tot geen mogelijkheden zijn voor groei. Indien het sportstimuleringsbeleid succesvol blijkt kan daardoor extra druk worden uitgeoefend op de capaciteit van de sportaccommodaties. Indien deze ontwikkeling zich voordoet, willen wij daar op inspringen door het huidige aanbod binnensportvoorzieningen uit te breiden. Daarbij willen wij tevens onderzoeken of de bestaande binnensportvoorzieningen meer multifunctioneel kunnen worden ingezet.

Uitbreiding van het huidige aanbod buitensportvoorzieningen ligt evenmin voor de hand. Gebruikers hebben nauwelijks tot geen signalen afgegeven dat de capaciteit van deze voorzieningen ontoereikend is. Mogelijk kan het huidige aanbod buitensportvoorzieningen in relatie tot de ontwikkelingen beschreven in hoofdstuk 2 zelfs teruggebracht worden, bijvoorbeeld via inkrimping of clustering van sportparken[5]. Daarbij kunnen mogelijk positieve inverdieneffecten worden behaald door de aanleg van kunstgras ten aanzien van ruimte, onderhoud en beheer. De bespelingintensiteit van kunstgras is vele malen groter dan natuurgras, waardoor multifunctioneel gebruik mogelijk is en mogelijk het aantal velden teruggebracht kan worden. De vrijkomende locaties kunnen in dat geval voor andere doeleinden worden ingezet en daarmee wellicht financiële voordelen opleveren.

[5] Inkrimping of clustering van sportparken moet echter niet ten koste gaan van de ontwikkeling van het platteland en de spreiding van voorzieningen.

De aanleg van kunstgras sluit aan op de behoefte van veel voetbalverenigingen. Kunstgras heeft een constante kwaliteit en geeft de mogelijkheid om meer te trainen, om langer te trainen en om meer wedstrijden te spelen. Bovendien leidt kunstgras tot kwaliteitsverbetering van de nabij liggende natuurgrasvelden. De investerings- en afschrijvingskosten van kunstgras liggen echter fors hoger dan natuurgras. De aanleg van één kunstgrasveld kost, afhankelijk van de materiaalkeuze gemiddeld € 450.000. De afschrijvingskosten zijn afhankelijk van het type kunstgras en de bespelingintensiteit. Bekeken zal moeten worden of de positieve inverdieneffecten opwegen tegen de hogere investerings- en afschrijvingskosten.

In 2010 willen wij onderzoeken of inkrimping/clustering van sportparken mogelijk is en of er daadwerkelijk positieve inverdieneffecten kunnen worden behaald door de aanleg van kunstgras ten aanzien van ruimte, onderhoud en beheer. Indien onderzoek dit vermoeden bevestigt, zullen wij aan de hand van vooraf op te stellen criteria vaststellen waar, in welke mate en met welke prioritering de aanleg van kunstgras wenselijk is.

Naast kunstgras is door diverse partijen gedurende het interactieve proces gepleit voor de aanleg van een multifunctionele baan in de stad voor gebruik door sportverenigingen, scholen, kinderopvangorganisaties, buurtverenigingen en andere gebruikers voor onder andere (hard)lopen, wielrennen, schaatsen, beachvolleybal, skeeleren, buitenschoolse activiteiten en eventuele andere sporten en activiteiten. Een dergelijke baan past uitstekend binnen de visie op multifunctioneel gebruik van voorzieningen sport en bewegen.
Om die reden willen wij nader onderzoek doen naar de haalbaarheid van de realisatie van een multifunctionele baan in de stad.

Tenslotte willen wij meer aandacht voor de realisatie van voorzieningen in de openbare ruimte in nieuwe of te wijzigen bestemmingsplannen om inwoners te ‘prikkelen’ (meer) sportief te bewegen, zoals wandel- en fietspaden, trapveldjes en speelvoorzieningen. Voor specifiek de jeugd achten wij speciaal op de jeugd gerichte voorzieningen wenselijk, zoals actieve hangplekken zoals ‘speelbossen en skatebanen’.

Actiepunten:

- → Multifunctioneel gebruik van sport- en beweegvoorzieningen.
- → Onderzoek naar mogelijke inkrimping/clustering van sportparken en positieve inverdieneffecten door de aanleg van kunstgras.
- → Onderzoek multifunctionele baan in de stad Coevorden.
- → Aandacht voor sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte in nieuwe of te wijzigen bestemmingsplannen.

Financiële noot:
De uitwerking van deze actiepunten vraagt om de aanwezigheid van ambtelijke capaciteit.

3.3 Kwaliteit

Huidige situatie

Een permanent aandachtspunt is de zorg voor het dagelijks en periodiek onderhoud van onze gemeentelijke sportaccommodaties. In de huidige situatie lopen de verantwoordelijkheden ten aanzien van het onderhoud van deze accommodaties sterk uiteen. Dit wordt veroorzaakt door diversiteit in de mate van zelfwerkzaamheid tussen buitensportverenigingen onderling. Niet alleen de werkzaamheden verschillen, ook ontvangen sommige verenigingen een vergoeding voor zelfwerkzaamheid en andere verenigingen niet.

Tot dusver voert onze gemeente echter geen lange termijn beleid ten aanzien van kwaliteit sportaccommodaties. Noodzakelijk onderhoud en de daarvoor benodigde financiële middelen worden niet op elkaar afgestemd in onze gemeentebegroting. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de gebruikers van gemeentelijke sportaccommodaties over het algemeen zeer kritisch zijn over de kwaliteit van de accommodaties. Bovendien ervaren diverse gebruikers een verschil in kwaliteitsniveau tussen vergelijkbare accommodaties. Om de benodigde onderhoudswerkzaamheden uit te kunnen voeren worden in 2008 meerjarenonderhoudsplanningen ontwikkeld voor onze gemeentelijke sportaccommodaties (binnensportvoorzieningen en opstallen buitensportvoorzieningen) en verwerkt in de begroting.

Voor de binnensportvoorzieningen betekent dit dat op basis van de voorlopige meerjarenonderhoudsplanning jaarlijks gemiddeld een bedrag van € 252.261 nodig is voor onderhoud. Voor de opstallen buitensport verwachten wij dat jaarlijks gemiddeld € 44.625 in de begroting opgenomen moet worden (dit betreffen opstallen in Dalerpeel, Dalen, Sleen en Schoonoord). Indien uit onderzoek blijkt dat inkrimping/clustering van sportparken in deze dorpen mogelijk en wenselijk is kan dit bedrag mogelijk omlaag worden gebracht. In de praktijk zullen wij bekijken welk onderhoud, in relatie tot eventuele inkrimping/clustering, echt noodzakelijk is.

Wenselijke situatie

Wij willen uiteenlopende historisch gegroeide afspraken over verantwoordelijkheden van onderhoud van gemeentelijke sportaccommodaties harmoniseren door de volgende uniforme uitgangspunten vast te stellen:

- De gemeente is verantwoordelijk voor het volledige onderhoud en vervanging van de voor de sport noodzakelijke gemeentelijke binnen- en buitensportvoorzieningen (opstallen en velden) en nevenvoorzieningen met uitzondering van de belijning en doelnetten[6].
- De verenigingen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van de belijning en doelnetten en ontvangen hiervoor een jaarlijkse vergoeding van € 240 per veld dat wordt verrekend met het huurtarief.
- De verenigingen zijn verantwoordelijk voor het groot en dagelijks onderhoud en vervanging van niet voor de sport noodzakelijke voorzieningen en nevenvoorzieningen.

[6] Met alle 'voor de sport noodzakelijke voorzieningen' worden alle voorzieningen bedoeld die noodzakelijk zijn om de sport te kunnen beoefenen, zoals velden, lichtmasten, kleedkamers. Niet voor de sport noodzakelijk zijn bijvoorbeeld clubhuizen, kantines en tribunes.

- Onderhoud vindt plaats volgens de beschikbare normen van NOC*NSF, zodat een gelijkwaardig kwaliteitsniveau van voorzieningen in de gemeente wordt gerealiseerd.
- De gemeente stelt meerjarenonderhoudsplanningen op voor zowel de buitensportaccommodaties, binnensportaccommodaties en nevenvoorzieningen, actualiseert deze jaarlijks en verwerkt deze in de begroting. De meerjarenonderhoudsplanning dient ook voor de verenigingen inzichtelijk gemaakt te worden. Door deze systematiek ontstaat een langetermijnvisie die stimuleert om (tijdig) beslismomenten in te lassen voor sloop, nieuwbouw of renovatie.

Actiepunt:

→ Harmonisatie afspraken verantwoordelijkheden onderhoud gemeentelijke sportaccommodaties.

Financiële noot:
De financiële vertaling van benodigde onderhoudswerkzaamheden wordt aan de hand van meerjarenonderhoudsplanningen vertaald in de begroting.

3.4 Investeringen

In het huidige beleid investeert onze gemeente alleen in voor de sport noodzakelijke voorzieningen. Echter verschilt per investeringsproject de procentuele bijdrage door onze gemeente, fondsen en verenigingen en de mate van zelfwerkzaamheid. Onze gemeente hanteert op dit moment voor de realisatie van nieuwe sportaccommodaties en bij renovaties zoveel mogelijk de normen van het NOC*NSF. Hierop geldt één uitzondering. Ten aanzien van het aantal kleedkamers hanteert onze gemeente de norm van de VNG[7]. Er is op zeer beperkte schaal gepleit voor herziening van de gehanteerde normen voor aantal kleedkamers buitensport. Hierdoor is er op dit moment geen aanleiding de normen voor kleedkamers buitensport te herzien. Aandachtspunt is dat meisjesvoetbal steeds populairder wordt en daarmee het aantal gemengde teams en meisjesteams ook toeneemt. Deze ontwikkeling is van invloed op de benodigde kleedkamers. Naar verwachting zal VNG indien noodzakelijk de norm aanscherpen.

[7] De VNG hanteert de norm van 2 kleedkamers per veld. Het aantal velden wordt vastgesteld met behulp van een berekeningsformule bespelingscapaciteit velden van NOC*NSF.

Ook bestaan er wettelijke normen voor bewegingsonderwijs. Wij willen in kaart brengen in hoeverre de beschikbare sportaccommodaties voldoen aan de normen van bewegingsonderwijs en eventuele knelpunten oplossen.

Voor toekomstige investeringen willen wij een duidelijke beleidsvisie innemen en uniforme uitgangspunten vaststellen voor investeringen in sportaccommodaties. Wij willen de volgende uitgangspunten vaststellen:

- De gemeente investeert alleen in voor de sport noodzakelijke voorzieningen en nevenvoorzieningen;
- Bij gemeentelijke accommodaties is/ wordt de gemeente eigenaar van alle bijbehorende voor de sport noodzakelijke nevenvoorzieningen.

- Hantering normen NOC*NSF voor realisatie van voorzieningen en nevenvoorzieningen met uitzondering van kleedkamers buitensport.
- Hantering normen VNG ten aanzien van kleedkamers buitensport.
- Sportaccommodaties gebruikt door scholen voor bewegingsonderwijs voldoen aan de daarvoor geldende wettelijke normen.
- Indien het bouwheerschap bij de vereniging ligt, ligt ook het financiële risico bij de vereniging De gemeente controleert het bestek en de uitvoering.
- Fondsenwerving waar mogelijk.
- Zelfwerkzaamheid wordt beloond door het uitgespaarde bedrag ten gunste te laten komen aan de vereniging. De vereniging is echter niet vrij in de besteding van het restant, maar mag in overleg met de gemeente het restant bedrag inzetten voor investeringen ten behoeve van de accommodatie.
- Aanvragen dienen op de volgende criteria te worden beoordeeld en te worden weggezet in tijd (prioritering):
  - noodzaak voor uitoefening van de hoofdactiviteit(en), dat wil zeggen indien voorzieningen (deels) ontbreken, niet toereikend zijn, of in dermate slechte staat verkeren dat gebruik onmogelijk is en/of dat de veiligheid in geding komt.
  - wettelijke voorschriften en licentie- en vergunningsvoorwaarden.
  - ledenaantal, dat wil zeggen de levensvatbaarheid van de vereniging.
  - multifunctionaliteit en medegebruik.
  - capaciteit elders.
  - afweging tussen het financieren van grootonderhoud, volgens de gemeentelijke onderhoudsplanning en nieuwbouw/verbouw.
  - afweging van alternatieve kosten bij verbouw of nieuwbouw.
  - maatschappelijke betrokkenheid van de vereniging.
  - totaal aan investeringen die de aanvrager vanuit de gemeente gefinancierd heeft gekregen over de afgelopen 5 jaar.

Op basis van een besluit van de staatssecretaris van financiën van 15 februari 2005 en 27 december 2007 is het mogelijk aanzienlijke fiscale voordelen te behalen bij de realisatie van sportaccommodaties. Daarvoor moet er sprake zijn van het “gelegenheid geven tot sportbeoefening” in plaats van een huur / verhuur relatie. Over de vergoeding die wordt gevraagd voor het geven van gelegenheid tot sportbeoefening wordt dan het lage BTW tarief geheven (6%), terwijl over de investeringen en exploitatiekosten alle BTW (veelal 19%) mag worden teruggevorderd. Tot dusver maken wij geen gebruik van deze regeling. Verenigingen zelf zijn niet BTW-plichtig en kunnen derhalve ook geen BTW terugvorderen. Wij zullen onderzoeken op welke wijze deze regeling in onze gemeente kan worden toegepast.

Actiepunten:

- In kaart brengen in hoeverre beschikbare sportaccommodaties voldoen aan de normen bewegingsonderwijs en eventuele knelpunten oplossen.
- Vaststellen uniforme uitgangspunten investeringen sportaccommodaties.
- Onderzoek naar BTW voordelen sportaccommodaties.

Financiële noot:
Binnen bestaande budgetten zijn middelen opgenomen voor investeringen in accommodaties. Deze middelen zijn over het algemeen niet toereikend.

3.5 Gebruik gemeentelijke sportaccommodaties

Onze gemeente verhuurt alle gemeentelijke sportaccommodaties aan verschillende gebruikers, voornamelijk onderwijs en sportverenigingen. Huurafspraken ten aanzien van de sporthallen en gymzalen zijn periodiek in huurcontracten vastgelegd. Voor de buitensportaccommodaties zijn slechts in een aantal gevallen huurcontracten opgesteld. Er is geen sprake van uniformiteit in deze contracten. Het merendeel is tot stand gekomen in de voormalige gemeenten vóór de herindeling. Wij zullen inventariseren waar huurcontracten ontbreken, waar nodig opstellen en huurcontracten en voorwaarden waar mogelijk harmoniseren[8].

Naast de huurcontracten zijn voor het gebruik van gemeentelijke sporthallen en gymzalen schriftelijke gebruiksvoorwaarden vastgelegd. Deze gebruiksvoorwaarden brengen op een aantal onderdelen juridische knelpunten met zich mee. Het is noodzakelijk dat de gebruiksvoorwaarden voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Voor de buitensportaccommodaties zijn geen gebruiksvoorwaarden vastgelegd, omdat deze in de meeste gevallen slechts door één gebruiker worden gebruikt. Naar verwachting zal het multifunctioneel gebruik van buitensportaccommodaties de komende jaren stijgen. In dat geval willen wij ook voor deze accommodaties gebruiksvoorwaarden opstellen.

Het reserveringssysteem (methode toewijzing) vertoont aspecten van ongelijke behandeling van nieuwe versus oude verenigingen. Ongelijke behandeling van gebruikers van gemeentelijke sportaccommodaties willen wij te allen tijde uitsluiten. Om deze reden willen wij het reserveringssysteem waar nodig herzien.

Actiepunten:

- Inventarisatie (ontbrekende) huurcontracten, deze waar nodig opstellen en huurcontracten en voorwaarden waar mogelijk harmoniseren
- Aanpassen gebruiksvoorwaarden gemeentelijke sporthallen en gymzalen aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
- Herziening reserveringssysteem gemeentelijke sporthallen en gymzalen.
- Ontwikkelen gebruiksvoorwaarden buitensportaccommodaties bij multifunctioneel gebruik.

[8] Aandachtspunt is de BTW regelgeving. Indien onze gemeente in aanmerking wil komen voor BTW voordelen mag er geen sprake zijn van 'huurovereenkomsten'. 'Gebruiksovereenkomsten' zijn wel toegestaan onder bepaalde voorwaarden. Dit moet in het onderzoek BTW nader uitgezocht worden.

Financiële noot:
Alle actiepunten vragen om ambtelijke inzet. Er worden geen financiële consequenties verwacht.

3.6 Inrichting sportaccommodaties

De inrichting van sporthallen en gymzalen bestaat uit scheidingswanden, tribunes, toestellen en materialen en draagt bij aan de functionaliteit van een sporthal of gymzaal. In de huidige situatie zijn materialen voor bewegingsonderwijs in eigendom van de gemeente en overige materialen over het algemeen in eigendom van verenigingen. De overige inrichting is op een enkele uitzondering na in eigendom van onze gemeente. Gebruikers zijn zelf verantwoordelijk voor het beheer van de inrichting. Onze gemeente is verantwoordelijk voor onderhoud, vervanging en verzekering van de inrichting met uitzondering van de materialen niet bestemd voor gebruik bewegingsonderwijs. Ten aanzien van de inrichting van sportaccommodaties hanteert onze gemeente de normen van sportbonden en bewegingsonderwijs. In de begroting houden wij echter geen rekening met kosten voor nieuwe inrichting.

Volgens een aantal gebruikers laat de kwaliteit van de toestellen te wensen over. De toestellen worden echter conform wettelijke eisen jaarlijks door een onafhankelijk bureau geïnspecteerd op veiligheid. Wij zijn van mening dat wij voldoende maatregelen nemen om een veilig kwaliteitsniveau te garanderen en achten het dan ook niet noodzakelijk deze aanpak te veranderen. Daarentegen willen wij beter inspelen op veranderingen in normering van de sportbonden. Om die reden willen wij het budget voor vervanging van toestellen structureel uitbreiden voor investeringen in nieuwe inrichting.

Daarnaast ervaren diverse gebruikers van sporthallen en gymzalen problemen met het beheer van de inrichting, meer specifiek ten aanzien van de berging van toestellen en materialen. Oorzaken zijn volgens de gebruikers: ruimtegebrek en onvoldoende aandacht van medegebruikers voor opruimwerkzaamheden. Wij willen conform wens van de gebruikers een regierol innemen voor verbetering van de aanspreekcultuur

Wij achten het wenselijk alle inrichting met uitzondering van de materialen niet bestemd voor bewegingsonderwijs in eigendom te stellen en behouden van onze gemeente. Het is namelijk een enorme administratieve belasting om verschillende eigendomsconstructies te hanteren. Als eigenaar is onze gemeente verantwoordelijk voor onderhoud, vervanging, inspectie en verzekering van deze inrichting.

Actiepunten:

- → De gemeente is/wordt eigenaar van de inrichting gemeentelijke sporthallen en gymzalen met uitzondering van materialen die niet bestemd zijn voor bewegingsonderwijs.
- → De gemeente is/wordt verantwoordelijk voor het onderhoud, vervanging, inspectie en verzekering van de inrichting inclusief basisinrichting bewegingsonderwijs.

- → De gemeente hanteert voor de inrichting de normen van sportbonden en bewegingsonderwijs.
- → De gemeente neemt jaarlijks in de begroting een bedrag op voor de kosten van investeringen in nieuwe inrichting met uitzondering van materialen.
- → Verenigingen zijn zelf verantwoordelijk voor onderhoud, vervanging, inspectie en verzekering van de eigen materialen (niet bestemd voor bewegingsonderwijs).

Financiële noot:
De eerste drie actiepunten hebben geen financiële consequenties. Voor het laatste actiepunt wordt jaarlijks een beperkt bedrag geraamd.

4. Privatisering

4.1 Inleiding

Privatisering van sportaccommodaties is de afgelopen jaren een trend geweest in Nederland.
In geval van privatisering worden verantwoordelijkheden bij externe partijen belegd en wordt kostenbesparing nagestreefd. Niet alleen accommodaties kunnen geprivatiseerd worden, ook werkzaamheden en verantwoordelijkheden kunnen geprivatiseerd worden. Gemeenten in Nederland gaan zeer verschillend om met privatisering. Waar de ene gemeente alle sportaccommodaties, werkzaamheden en verantwoordelijkheden privatiseert zijn andere gemeenten terughoudender.
In dit hoofdstuk wordt speerpunt 2 privatisering 'onderzoek evaluatie en uitbreiding privatisering' uitgewerkt.

4.2 Huidige situatie

Privatisering kent een grote verscheidenheid binnen onze gemeente. Sommige accommodaties en werkzaamheden zijn geprivatiseerd en andere niet of slechts ten dele. De afspraken die aan privatisering ten grondslag liggen verschillen fors van elkaar, bijvoorbeeld in de beheersvergoedingen. In de meeste gevallen zijn privatiseringsafspraken schriftelijk in overeenkomsten notarieel bekrachtigd.

Het bestuursprogramma 2006-2010 stuurt aan op verdergaande privatisering. Hierin staat de doelstelling: "Op basis van de huidige privatiseringsovereenkomsten doen wij onderzoek naar de mogelijke uitbreiding van privatisering van accommodaties"[9]. Onze gemeente heeft echter nauwelijks tot geen inzicht in de ervaringen van geprivatiseerde verenigingen en instellingen.

[9] Deze doelstelling is van toepassing op alle gemeentelijke accommodaties, niet alleen sportaccommodaties.

4.3 Gewenste situatie

Wij achten onderzoek naar verdere uitbreiding van privatisering wenselijk met een gedegen evaluatie van de bestaande situatie en inhoudelijke visieontwikkeling op privatisering. Om die reden willen wij het onderzoek uitbreiden met een evaluatie van de reeds bestaande geprivatiseerde situatie en inhoudelijke visieontwikkeling.

Bij de evaluatie zal een inventarisatie plaatsvinden naar bestaande en ontbrekende overeenkomsten en ervaringen van onze gemeente en reeds geprivatiseerde instellingen en verenigingen. Ook evalueren wij of de huidige beheersvergoedingen toereikend zijn in verhouding tot de afspraken en brengen verschillen in kaart. Op basis van deze evaluatie en relevante maatschappelijke ontwikkelingen wordt een inhoudelijke visie met uitgangspunten geformuleerd op privatisering. Het onderzoek zal deel uitmaken van de ontwikkeling van integraal accommodatiebeleid.

In hoofdstuk 3 is beschreven dat wij onderzoek zullen doen naar het inkrimping/clustering van sportparken en mogelijk te behalen positieve inverdieneffecten door de aanleg van kunstgras ten aanzien van ruimte, onderhoud en beheer. Dit onderzoek zal in nauwe samenhang met het onderzoek naar privatisering plaatsvinden.

Actiepunten:

- → Onderzoek uitbreiding privatisering accommodaties uitbreiden met een evaluatie van de bestaande geprivatiseerde situatie (inventarisatie ervaringen, overeenkomsten, beheersvergoedingen en de ontwikkeling van een inhoudelijke visie) en samenhang zoeken met het onderzoek inkrimping/clustering van sportparken en onderzoek naar kunstgras.
- → Ontbrekende/ verlopen privatiseringsovereenkomsten opstellen/ wijzigen en notarieel vastleggen waar nodig.

Financiële noot:
Voor het onderzoek is in het bestuursprogramma 2006-2010 incidenteel een bedrag van € 30.000 beschikbaar. Ook is vanaf 2009 een taakstelling opgenomen van € 75.000 voor verdere privatisering van sportvelden en € 50.000 voor accommodaties (ook niet-sportaccommodaties). Het onderzoek staat gepland in 2008. Realisatie van de taakstelling is om die reden in het meest gunstige geval haalbaar in 2010. Aandachtspunt is dat privatisering in eerste instantie kosten met zich mee brengt door het op peil brengen van accommodaties, voordat verenigingen bereid zijn tot privatisering over te gaan. Het tweede actiepunt heeft naar verwachting hoofdzakelijk betrekking op notariële kosten.

5. Huurtarieven gemeentelijke sportaccommodaties

5.1 Inleiding

In onze gemeente worden sportaccommodaties aangeboden tegen een gebruiksvergoeding die ver onder de kostprijs ligt. Dit om een optimale toegankelijkheid en een maximaal maatschappelijk rendement te garanderen. Tarieven zijn op deze wijze een vorm van indirecte subsidiëring. Om de consequenties van beleidskeuzes inzichtelijk te maken is dit hoofdstuk in vergelijking tot eerdere hoofdstukken al verder uitgewerkt.

In hoofdstuk 3 is beschreven dat onze gemeente zowel geprivatiseerde sportaccommodaties kent als zelf sportaccommodaties in eigendom heeft en verhuurt. De variatie hierin is grotendeels veroorzaakt door de gemeentelijke herindeling in 1998 waar de gemeente Coevorden uit ontstaan is. Gemeentelijke herindeling maakt het noodzakelijk om de huurtarieven van onze gemeentelijke accommodaties voor de verenigingen te harmoniseren (speerpunt 3). Voor de binnensporttarieven is dit proces in 2005 afgerond. De buitensporttarieven zijn tot dusver historisch bepaald en verschillen aanzienlijk per accommodatie.

5.2 Huidige situatie tarifering sportaccommodaties

Binnensport

De harmonisatie van de binnensporttarieven is gebaseerd op de volgende uitgangspunten: transparantie, evenredigheid en beheersbaarheid. De tarieven zijn gerelateerd aan de kostprijs en de bezettingsgraad van de sporthallen. Voor alle sporthallen hanteren wij hetzelfde tarief. Voor de bepaling van een kostendekkend tarief hebben wij alle kosten van accommodaties opgeteld en gedeeld door het aantal accommodaties. Op basis daarvan en een inventarisatie van tarieven van binnensportaccommodaties in Noord Nederland hebben wij een normtarief vastgesteld. Onze gemeente neemt 67% van de kosten voor eigen rekening, de overige 33% brengen wij via de huur aan de verenigingen in rekening. Voor commerciële activiteiten brengen wij minimaal de kostprijs in rekening. De tarieven passen wij jaarlijks aan aan de consumptieprijsindexjaarcijfers werknemersgezinnen. Voor het opschalen van de tarieven tot het huidige niveau hebben wij vanaf 2000 een periode van 5 jaar gehanteerd.

Bij de harmonisatie hebben wij ervoor gekozen om voor de bezetting een onderscheid te maken tussen huur van 1/3, 2/3 en 3/3 hal. Sommige verenigingen ervaren als knelpunt dat de kostprijs naar rato van gebruikers verschilt per sportdiscipline. Een handbalvereniging kan bijvoorbeeld minder spelers laten spelen in een sporthal dan een volleybalvereniging. De kosten per gebruiker zijn hierdoor hoger.

Het sportcomplex de Swaneburg wordt geëxploiteerd door een particulier. De tarieven voor deze voorziening liggen hoger dan onze gemeentelijke accommodaties. Voor een aantal gebruikers van de sporthal en het zwembad de Swaneburg hebben wij een compensatieregeling ingesteld.

Met de exploitatie van onze gemeentelijke binnensportaccommodaties is in 2008 € 696.260 gemoeid (inclusief opbrengsten en exploitatie sportcomplex de Swaneburg € 185.788, exclusief doorbelaste kosten ambtelijke organisatie en beheersvergoeding Mondriaanhal). In 2008 wordt in totaal een bedrag van ongeveer € 181.313 geraamd voor huurinkomsten binnensport. De doorbelasting aan scholen is in deze bedragen buiten beschouwing gelaten. De binnensportverenigingen hebben de implementatie als een zware last ervaren. Dit ondanks een gefaseerde implementatie van 5 jaar. De huurkosten oefenen volgens de verenigingen een zware druk uit op de verenigingsbegroting.

Buitensport

De exploitatie van onze gemeentelijke buitensportaccommodaties betreft in 2008 € 735.324 (inclusief opbrengsten, exclusief exploitatie buitenzwembaden en doorbelaste kosten ambtelijke organisatie). In 2008 wordt in totaal € 46.928 aan huurinkomsten geraamd. De buitensporttarieven verschillen aanzienlijk per accommodatie en moeten geharmoniseerd worden. De voormalige gemeenten hebben voor de bepaling van de huidige tarieven verschillende uitgangspunten gebruikt.

Een groot aantal buitensportverenigingen betalen zelf de kosten van gas, water en elektra aan de nutsbedrijven. Er zijn nog een aantal buitensportverenigingen die dit niet zelf betalen.

De mogelijkheden en de mate van zelfwerkzaamheid is groter bij buitensportverenigingen dan binnensportverenigingen. Bovendien worden de meeste buitensportaccommodaties door één gebruiker gebruikt in tegenstelling tot binnensport.

5.3 Gewenste situatie tarifering sportaccommodaties

In de startnotitie hebben wij de volgende uitgangspunten geformuleerd voor het tarievenbeleid:

- Harmonisatie buitensporttarieven;
- Betaalbaar;
- Transparant;
- Rechtvaardig;
- Beheersbaar.

De volgende varianten zijn mogelijk voor harmonisatie van buitensporttarieven:

1. Tariefstelling op basis van regionale afstemming;
2. Tariefstelling waarbij rekening wordt gehouden met gebruiksmogelijkheden en functionaliteit accommodaties;
3. Tariefstelling op basis van een variabel dekkingspercentage van (een deel van) de kostprijs;
4. Tariefstelling op basis van een vast dekkingspercentage van (een deel van) de kostprijs.

In geval van een tariefstelling op basis van regionale afstemming kijken wij naar de tariefstelling in omringende gemeenten. Er is een beknopte benchmark naar buitensporttarieven uitgevoerd in de regio. Daaruit blijkt dat de wijze waarop de gemeenten in de regio omgaan met bui-

tensporttarieven zeer verschillend is. Zo wordt in de ene gemeente een uurtarief en in de andere gemeente een tarief per seizoen gehanteerd. Omdat de omringende gemeenten zeer uiteenlopende systemen hanteren is geen goede vergelijking te maken, waardoor het moeilijk is de systematiek regionale afstemming te implementeren. De methode is niet transparant. Bovendien is deze systematiek moeilijk beheersbaar. Indien buurgemeenten beleid bijstellen moeten onze tarieven immers ook bijgesteld worden.

Het meest rechtvaardig is een systeem gebaseerd op gebruiksmogelijkheden en functionaliteit, maar deze systematiek is moeilijk beheersbaar. De systematiek gebaseerd op gebruiksmogelijkheden bestaat uit een zeer ingewikkelde formule wat de transparantie voor de gebruikers niet ten goede komt. Ook de systematiek regionale afstemming is moeilijk beheersbaar.

Een variabel dekkingspercentage per sport betekent dat alle sportverenigingen evenveel huur betalen ongeacht de accommodatie die gehuurd wordt en de kosten die met betreffende accommodatie gepaard gaan. Deze systematiek is niet transparant, omdat het tarief niet gerelateerd wordt aan de (gemiddelde) kostprijs van de accommodatie.

Bij een vast dekkingspercentage van (een deel van) de kostprijs hanteren wij voor elke sport hetzelfde percentage. Dit betekent dat wij voor duurdere sportaccommodaties meer huur vragen dan voor goedkope sportaccommodaties. Deze methode vinden wij het meest wenselijk (zelfde systematiek als de binnensport). Een vast dekkingspercentage is zeer transparant en beheersbaar, mits duidelijk is hoe de kostprijs is opgebouwd.

Verenigingen vinden een verhoging van de huurlasten niet wenselijk. Een aantal verenigingen betaalt echter dusdanig lage tarieven dat een verhoging noodzakelijk is. Wij willen een dekkingspercentage van 15% van de onderhoud- en renovatiekosten hanteren en de subsidiemogelijkheden verruimen.
In hoofdstuk 6 werken wij de subsidies verder uit.

Het is niet mogelijk om de volledige kostprijs inzichtelijk te maken en door te rekenen. Alleen de kosten voor onderhoud en renovatie kunnen wij inzichtelijk maken in de kostprijs en doorrekenen in de huurtarieven. De volgende kosten kunnen wij **niet** in de kostprijs doorrekenen:

- Kosten beleidsmedewerkers en management sport
  Het is onduidelijk hoeveel uren beleidsmedewerkers en managers indirect besteden aan buitensportaccommodaties.
- Grondprijzen
  Grondprijzen fluctueren sterk in vergelijking met indexering van huurtarieven, waardoor er na verloop van tijd scheefgroei ontstaat.
- Kapitaallasten (rente en afschrijvingen)
  Kapitaallasten kunnen slechts worden doorberekend in de huurtarieven indien investeringen altijd worden gefinancierd in de vorm van een lening. In onze gemeente is dit niet altijd het geval. Soms

worden investeringen (deels) gefinancierd met behulp van een lening, soms met behulp van een beschikbaar budget, soms met behulp van een eigen bijdrage van verenigingen en soms met behulp van fondsen. Het is daarom niet mogelijk en niet representatief de kapitaallasten door te rekenen in de kostprijs.

- Belastingen, heffingen, verzekeringen
  Deze kosten zijn in onze gemeentebegroting niet gespecificeerd naar de verschillende sportaccommodaties. Om die reden worden ze niet doorberekend in de huurtarieven. Bovendien mag onze gemeente als eigenaar niet alle kosten of slechts een bepaald deel doorrekenen in de huur.

Wij zullen dan ook volgens onderstaande tabel normen vaststellen voor onderhoud/renovatiekosten voor velden, kleedkamers en lichtmasten gedifferentieerd per sport. Deze normbedragen zijn gebaseerd op ervaringen.

Tabel 2 Normbedragen onderhoud/renovatiekosten velden, kleedkamers, lichtmasten

Sport	**Aantal velden**	**Onderhoud/renovatiekosten Per veld**	**Totale onderhoud/renovatie kosten**
Voetbal	35	6.000	210.000
Hockey	1	14.500	14.500
Korfbal	2	6.000	12.000
Tennis gravel	4	3.250	13.000
Tennis hardcourt	2	2.500	5.000
Tennis kunstgras	7	5.150	36.050
IJsbanen	2	675	1.350
Subtotaal	-		291.900
Kleedkamers	25	3.500	87.500
Lichtmasten	91	400	36.400
Totaal			415.800

Wij vinden het wenselijk om de buiten- en binnensporttarieven dichter bij elkaar te brengen. Het enige verschil tussen de buiten- en binnensport is immers dat buitensportverenigingen, naast het tarief, zelf de kosten als gas, water, elektra, rioolrecht en afvalstoffenheffing moeten financieren. Gezien de kostenstijging voor een aantal verenigingen willen wij een dekkingspercentage van 15% van de bovengenoemde kostprijs (onderhoud/renovatiekosten) hanteren voor de buitensport. De vergoeding voor het onderhoud van belijning en doelnetten (zie hoofdstuk 3) willen

wij daar waar van toepassing in het huurtarief verrekenen. Dit betekent voor een vereniging:

Huurtarief vereniging X = 15 % van (aantal velden x normbedrag onderhoud/renovatie per veld)
+ (aantal kleedkamers x € 3.500) + (aantal lichtmasten x € 400)
– (onderhoudsbijdrage belijning en doelnetten € 240).

Zoals aangegeven is de werkelijke totale kostprijs vele malen hoger dan wat toegerekend kan worden in de huur. Een dekkingspercentage van 15% vinden wij om deze reden legitiem. Een verhoging kunnen wij voor een aantal verenigingen moeilijk uitsluiten. Oorzaak is dat een aantal voormalige gemeenten zeer lage tarieven hanteerden. Consequenties voor de verenigingen zijn dat de huurlasten voor de voetbal en korfbal over het algemeen zullen stijgen en de huurlasten voor tennis en hockey zullen dalen. Voor schaatsen is er in het ene geval sprake van een stijging en in het andere geval van een daling. Wij willen daarom een gefaseerde implementatie doorvoeren. Vanwege rechtvaardigheid willen wij de fasering ook toepassen op verenigingen waarvoor de nieuwe huurlasten gunstig uitvallen.

Aanpassing van de systematiek binnensport of verhoging/verlaging van de binnensporttarieven ligt voor ons niet voor de hand. Er is een gedegen methode gekozen en de implementatie ligt nog vers in het geheugen. Bovendien is uit een beknopte benchmark gebleken dat onze huidige binnensporttarieven nauwelijks afwijken van andere gemeenten in de regio. Ook is het in de praktijk zeer moeilijk om het systeem zodanig aan te passen dat rekening gehouden wordt met de bezetting. Het aantal personen varieert namelijk per keer. Om de verenigingen financieel tegemoet te komen stellen wij in de hoofdstukken 2 en 6 vanuit sportstimulering voorgesteld extra subsidiemogelijkheden te creëren voor verenigingen. Sportstimulering kan hiermee een extra impuls krijgen.

Wij willen voor de verhuur van gemeentelijke buiten- en binnensportaccommodaties aan commerciële partijen en verenigingen buiten onze gemeente minimaal de kostprijs in rekening brengen.
Tot op heden indexeren wij de tarieven jaarlijks via het consumptieprijsindexjaarcijfer werknemersgezinnen van het CBS. Wij willen deze systematiek handhaven.

Daarnaast willen wij de toerekening van overige kosten zoals gas, water, elektra etc voor de buitensportverenigingen harmoniseren door vast te stellen welke kosten voor rekening van onze gemeente en welke voor rekening van de vereniging komen. Wij vinden dat de kosten van gas, water, elektra, rioolrecht en afvalstoffen heffing voor rekening moeten komen van de gebruiker. WOZ belasting en verzekering van gemeentelijke accommodaties willen wij als gemeente zelf financieren. Voor geprivatiseerde accommodaties komen deze kosten voor rekening van de vereniging.

Actiepunten:

- → Harmonisatie buitensporttarieven gemeentelijke buitensportaccommodaties conform een vast dekkingspercentage van 15% van de onderhoud- en renovatiekosten;
- → Gefaseerde implementatie harmonisatie buitensporttarieven in vijf jaar met ingang van 2009;
- → Systematiek binnensporttarieven blijft ongewijzigd;
- → Jaarlijkse indexering tarieven conform consumptieprijsindexcijfer werknemersgezinnen CBS;
- → Vaststellen basisniveau gemeentelijke sportaccommodatie met nevenvoorzieningen;
- → Bij zowel gemeentelijke als niet gemeentelijke buitensportaccommodaties komen kosten van gas, water, elektra, afvalstoffenheffing, rioolrecht voor rekening van de gebruiker.
- → WOZ belasting en verzekering komen voor rekening van de eigenaar;

Financiële noot:
Naar verwachting zullen de financiële consequenties van deze doelstellingen te verwaarlozen zijn.

5.4 Pachttarieven sportkantines

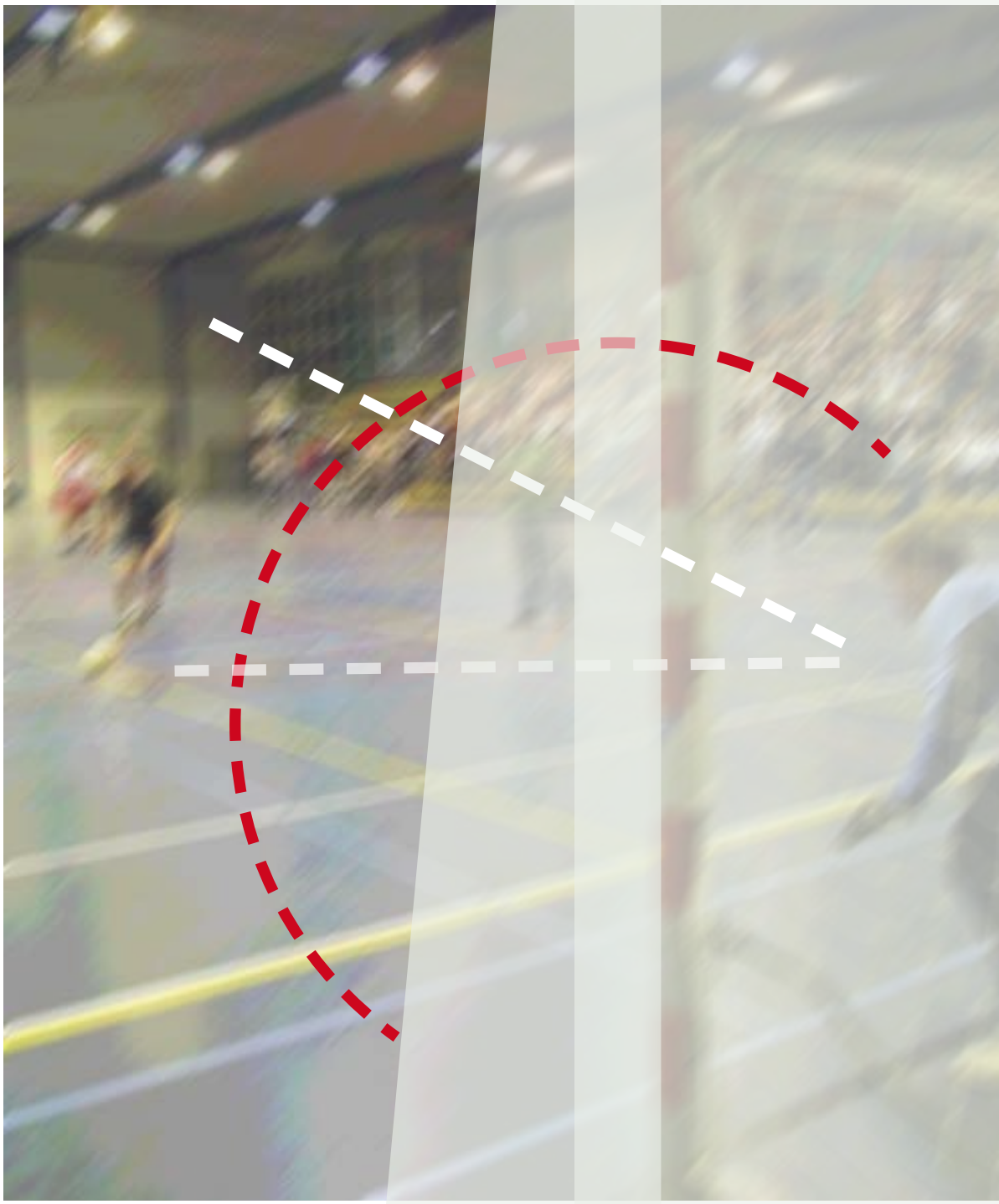
Onze gemeente verpacht een vijftal kantines behorende bij de sporthallen aan een vereniging, stichting, kantinecommissie of commerciële pachter. Voor 3 kantines zijn pachtcontracten opgesteld met een stilzwijgende verlenging. Voor 1 kantine is het contract verlopen en voor 1 kantine is geen contract opgesteld. De inhoud van de contracten en de tarieven verschillen van elkaar. Er zijn signalen dat consumpties dusdanig zijn afgenomen dat de pacht niet meer in verhouding staat tot de opbrengsten.

Aan de hand van de opbrengsten van de kantines en een kleine benchmark in regiogemeenten willen wij onderzoeken welk pachttarief reëel is en de pachttarieven harmoniseren. Na vaststelling van een reëel pachttarief kunnen wij nieuwe uniforme pachtcontracten opstellen.

Actiepunten:

- → Onderzoek pachttarieven sportkantines;
- → Harmonisatie pachttarieven en pachtcontracten sportkantines.

Financiële noot:
Het onderzoek zal naar verwachting een beperkte ambtelijke inzet vragen. De financiële consequenties hangen af van de resultaten van de benchmark.

6. Versterking breedtesport en herziening subsidiesystematiek

6.1 Inleiding

Vanuit de visie op sport en bewegen zoals beschreven in hoofdstuk 2 werkt dit hoofdstuk het vierde en laatste speerpunt 'Versterking breedtesport in relatie tot herziening subsidiesystematiek' uit. Eerst wordt toegelicht op welke wijze wij de breedtesport willen versterken. Daarna schetsen wij de huidige versus de gewenste inzet van subsidies.

6.2 Huidig stimuleringsbeleid

Zoals beschreven in hoofdstuk 2 vervult de gemeente in de huidige situatie met name een 'faciliterende en volgende rol' op het terrein van de sport. Het stimuleringsbeleid richt zich met name op de jeugd en op evenementen/activiteiten. De gemeente zet hiervoor (doelgroep)subsidies in.

Daarnaast is in het verleden het sportstimuleringsproject GALM-SCALA uitgevoerd gericht op ouderen 55+, gehandicapten en chronisch zieken. Dit project werd begeleid door de Stichting Sport en Beweeg, gerelateerd aan Sport Drenthe. Het project heeft geleid tot vijf bewegingsgroepen, die nog steeds actief zijn. Uitgangspunt van dit project was de groepen te integreren binnen bestaande verenigingen. Dit is in de praktijk niet gelukt. Mensen met een beperking hebben in vergelijking tot andere inwoners op dit moment bij verenigingen nauwelijks tot geen mogelijkheden om te sporten.

Ook heeft de gemeente een voorziening getroffen waarbij zij inwoners tot 120% van het minimuminkomen tegemoet komt in de kosten van sport en cultuur (Fonds Maatschappelijke Activiteiten)[10]. Op dit moment maken bepaalde groepen geen gebruik van dit fonds terwijl ze daar wel recht op hebben, zoals demente ouderen of mensen met een psychische beperking.

[10] Jaarlijks doen ongeveer 550 inwoners uit onze gemeente een beroep op dit fonds voor zowel sport als cultuur.

Naast het FMA ondersteunt het Rudie Zwols Fonds kinderen en jongeren tot en met 18 jaar en wonende in de gemeente Coevorden, die in moeilijke omstandigheden verkeren, met als doel: het geven van kansen voor persoonlijke ontwikkeling op sportief, educatief en/of cultureel gebied. Op provinciaal niveau is het Jeugdsportfonds opgericht. Dit fonds is bestemd voor kinderen en jongeren in de leeftijd van 4 tot en met 18 jaar, woonachtig in de provincie Drenthe, die om financiële reden geen lid kunnen worden van een sportvereniging. Aanvragen voor het Rudie Zwols Fonds en het Jeugdsportfonds Drenthe kunnen uitsluitend worden gedaan door een 'intermediair'[11]. Er is op dit moment geen samenhang en afstemming tussen de drie fondsen.

[11] Intermediairs zijn medewerkers van (basis)scholen, maatschappelijk werkers, huisartsen etc., die contacten hebben met kinderen/jongeren en vanuit hun professie signaleren welke kinderen extra steun nodig hebben.

In het kader van de provinciale beweegcampagne 'Drenthe beweegt!' heeft onze gemeente een gemeentelijke sportambassadeur aangesteld voor sport en bewegen. Deze ambassadeur is in 2007 gestart met het organiseren van loopclinics op scholen.

6.3 Versterking breedtesport

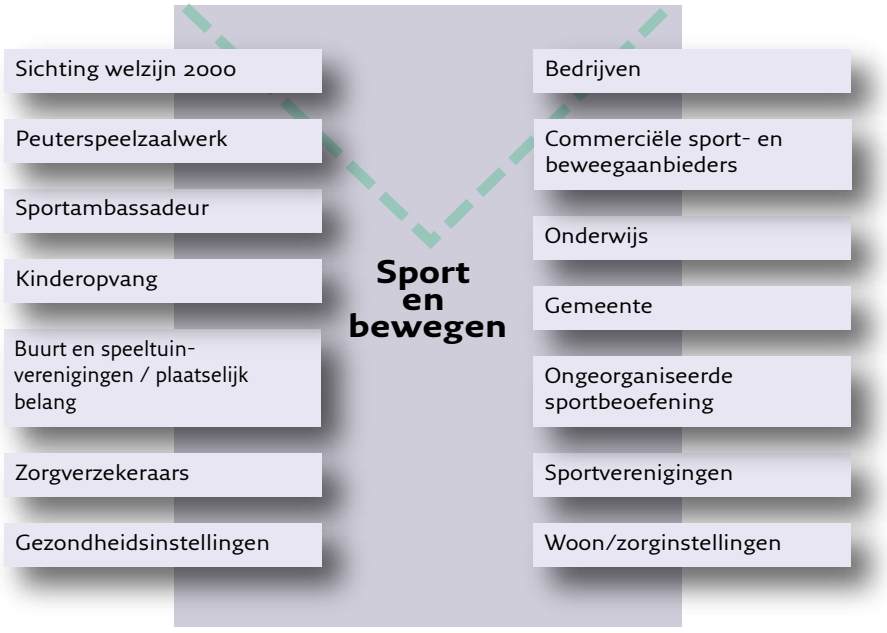
Focus op breedtesport

Om invulling te geven aan de visie op sport en bewegen en inwoners te stimuleren meer en blijvend te gaan sporten en bewegen willen wij de focus leggen op breedtesport en in mindere mate op topsport. Breedtesport is gericht op een brede aanpak voor alle inwoners, terwijl topsport accent legt op talentvolle ambitieuze individuele sporters. Topsport draagt in mindere mate bij aan participatie, sociale cohesie en netwerkvorming dan breedtesport en sluit daarom minder goed aan op de missie van het college. Topsport wordt door ons vooral gezien als een taak van de landelijke en provinciale overheid, omdat de kosten voor topsport in verhouding tot de opbrengsten voor onze gemeente hoog zijn. Het is wenselijk dat topsporters vanuit verschillende gemeenten op provinciaal of landelijk niveau samenkomen en daar de benodigde faciliteiten vinden. De gemeente is wel een vindplaats voor potentiële topsporters. Deze visie wordt in grote lijn gedeeld door andere gemeenten in Drenthe. Wij willen ons beperken tot het ondersteunen van (top)sportevenementen in onze gemeente.

In onze gemeente is geen nulmeting uitgevoerd naar het beweeggedrag van de inwoners. Om die reden willen wij eind 2008 een nulmeting uitvoeren. Vier jaar later willen wij opnieuw een meting uitvoeren. Zo wordt het effect van ons beleid in deze nota meetbaar gemaakt.

De inwoner centraal in de lokale sportgemeenschap

Om meer inwoners te laten bewegen volgens de beweegnorm willen wij de inwoner centraal stellen in het stimuleringsbeleid. Wij willen ons richten op de brede lokale sportgemeenschap. Onder de lokale sportgemeenschap verstaan wij 'alle partijen die in of voor onze gemeente een rol spelen op het terrein van sport en bewegen'. De lokale sportgemeenschap in onze gemeente ziet er als volgt uit:

Naast deze partijen heeft onze gemeente diverse adviesraden bijvoorbeeld de WMO raad, de seniorenraad, het gehandicaptenplatform en het gemeentelijk beraad wonen, welzijn, zorg.

Deze weergave vraagt de komende jaren om een ‘sturende rol” (regierol) van onze gemeente in plaats van een ‘volgende rol’ op het terrein van sport en bewegen. Deze regierol willen wij invullen door verbinding te leggen tussen de verschillende partijen in de lokale sportgemeenschap en beschikbare instrumenten, zoals tarieven en subsidies waar mogelijk in te zetten als sturingsinstrument. De uitvoerende rol ligt bij de aanbieders van sport en bewegen en instellingen waar inwoners elkaar ontmoeten. De rol van de sportambassadeur willen wij behouden en versterken in de toekomst om sport en bewegen te promoten in onze gemeente. Ook willen wij adviesraden beter benutten voor advies over sport- en beweegzaken vanuit de eigen achterban. Dit willen wij doen door waar mogelijk de verschillende adviesraden te stimuleren een vertegenwoordiging op te nemen voor sport en bewegen.

Nieuwe arrangementen

Het traditionele aanbod op het terrein van sport en bewegen volstaat niet meer voor de toekomst. Om die reden willen wij aanbieders stimuleren om in samenwerking met andere partijen in de lokale sportgemeenschap een aanbod te ontwikkelen dat aansluit op de behoeften van de inwoner in de stad, een dorp of een wijk. De leefstijl en de beleving van de sportief beweger moet daarbij het uitgangspunt zijn.

Meer specifiek willen wij de samenwerking tussen buurt, onderwijs en sport (BOS) versterken met als resultaat dat er een dagelijks samenhangend sport- en beweegaanbod ontstaat op en om de school.
Dit willen wij stimuleren door financiële ondersteuning en een ‘bruggenbouwer’ te leveren die een coördinerende rol vervult in de lokale sportgemeenschap. Dit sluit aan op de regierol van onze gemeente en de behoefte van verenigingen. Daarbij willen wij sportverenigingen wijzen op de mogelijke inzet van scholieren vanuit de maatschappelijke stages in het voortgezet onderwijs. Samenwerking kan bijvoorbeeld plaatsvinden in de vorm van clinics of gastlessen door sportverenigingen op scholen of buitenschoolse opvang. Niet alleen kan de jeugd hierdoor vaardigheden en talenten ontwikkelen op het terrein van sport en bewegen. Ook wordt overgewicht bij jeugd hierdoor tegengegaan en criminaliteit voorkomen. Bovendien kan de aanwas van nieuwe jeugdleden bij sportverenigingen een nieuwe impuls krijgen.

Om BOS activiteiten uit te kunnen voeren is multifunctioneel gebruik van bestaande sportaccommodaties wenselijk. In enkele gevallen is daarnaast de aanleg van nieuwe voorzieningen wenselijk, bijvoorbeeld in de wijk Poppenhare-Lootuinen waar de aanleg van een multifunctionele playground staat gepland. Op een multifunctionele playground kunnen diverse vormen van sport en spel beoefend worden. Een dergelijke accommodatie sluit uitstekend aan op de behoefte aan samenwerking op het terrein van BOS.

De vitale sportvereniging

Gedurende het interactieve proces voor de ontwikkeling van deze nota is gebleken dat de lokale sportgemeenschap over het algemeen open staat voor samenwerking en mogelijkheden ziet om elkaar te versterken. Knelpunt is echter dat verenigingen alle energie lijken nodig te hebben

voor het verzorgen van het reguliere sportaanbod en geen plaats te hebben voor nog meer (maatschappelijke) taken. Om die reden willen wij de sportverenigingen waar nodig ondersteuning bieden.

Dit willen wij doen door kaderondersteuning te faciliteren om professionele en vitale sportverenigingen te creëren. Dit sluit aan op de behoefte van verenigingen. Ook willen wij sportverenigingen ondersteunen op het terrein van vrijwilligerswerk. Wij zien mogelijkheden in de versterking van het vrijwilligerswerk bij sportverenigingen door mensen met een bijstandsuitkering in contact te brengen met sportverenigingen in dorpen en wijken.

Extra accent op kwetsbare groepen

Binnen de breedtesport willen wij extra aandacht besteden aan kwetsbare groepen: jeugd, ouderen, mensen met een beperking en minima. Hieronder wordt uiteengezet wat wij willen doen voor deze groepen en waarom.

Jeugd

Sport en beweging zijn om diverse redenen gunstig voor de jeugd. Voldoende sport en bewegen leidt tot betere schoolprestaties, voorkomt criminaliteit, vermindert schooluitval, voorkomt overgewicht, bevordert de gezondheid en vergroot de weerbaarheid, het zelfvertrouwen, de discipline en de sociale vaardigheden.

Uit een in 2004 uitgevoerd leefstijlonderzoek van de GGD Drenthe onder jongeren in de leeftijd van 11-16 jaar in onze gemeente blijkt dat ondanks dat de meeste jongeren aan een vorm van beweging doen de meeste jeugd de beweegnorm niet haalt. Uit dit onderzoek blijkt dat een kwart van de jongeren in de gemeente geen lid is van een sportclub. Jongeren die geen lid van een sportclub zijn, gebruiken verhoudingsgewijs vaker middelen en hebben relatief vaker psychosociale problemen. Naast het lidmaatschap bij een sportclub zijn andere vormen van beweging aan te merken voor jongeren bijvoorbeeld door op de fiets naar school te gaan. Uit het onderzoek van de GGD blijkt echter dat, ondanks dat de meeste jongeren aan een vorm van beweging doen (ofwel bij een sportvereniging, school of in een andere vorm), de **meeste** jeugd niet de gewenste beweegnorm haalt.

In de notitie '...omdat de jeugd het waard is', visie op jeugd 2008–2012 onderschrijft onze gemeente de problematiek van steeds dikker wordende jeugd. Om overgewicht bij de jeugd terug te dringen willen wij de jeugd meer laten bewegen. Specifieke aandacht voor de sociale component en vrije tijdsbesteding ter voorkoming van criminaliteit én het tegengaan van overgewicht vinden wij daarbij wenselijk. Vanuit het jeugdbeleid willen wij inzetten op maximaal gebruik van subsidiemogelijkheden met betrekking tot het stimuleren van combinatiefuncties (sport en opvang). Dit sluit aan op bovengenoemde samenwerking op het terrein van buurt, onderwijs en sport.

Omdat de lokale sportgemeenschap constateert dat de oudere jeugd minder gaat sporten of zelfs stopt met sporten bij de overgang van basis naar

voortgezet onderwijs en wanneer jongeren een bijbaantje aannemen willen wij extra aandacht vestigen op de oudere jeugd in de leeftijd van 12 tot 23 jaar. Wij willen dit doen door:

- VO/MBO scholen te stimuleren om sporten en bewegen structureel in te bedden in het onderwijsaanbod en tussenschoolse aanbod. Gebleken is immers dat sport hier niet meer in het reguliere onderwijsprogramma zit. Daarnaast vinden wij het wenselijk om pauzes en tussenuren effectief op te vullen met sport- en beweegactiviteiten.
- De stichting welzijn 2000 te stimuleren een rol te vervullen op het gebied van sporten en bewegen, bijvoorbeeld in samenhang met soosavonden. Deze aanpak draagt naar onze verwachting preventief bij aan criminaliteit onder jongeren.

Ouderen

Naast de jeugd willen wij extra aandacht besteden aan ouderen. Uit de Gezondheidsenquête volwassenen 2003 van de GGD Drenthe blijkt dat 54% van de volwassenen uit de gemeente Coevorden niet voldoet aan de beweegnorm. Dit percentage ligt 5% hoger dan provinciaal niveau. Uit het in 2007 door de GGD uitgevoerde ouderenonderzoek onder zelfstandig wonende ouderen in de leeftijd van 65-90 jaar blijkt dat 12% van de oudere mannen en 17% van de oudere vrouwen in de provincie Drenthe overgewicht heeft. Ouderen nemen immers een steeds groter aandeel in van de bevolkingssamenstelling in onze gemeente. Ook vormen ouderen een belangrijke doelgroep in de lokale nota volksgezondheid. Depressie behoort tot de meest voorkomende psychische klachten en staat in de top-10 van aandoeningen met de grootste ziektelast. Ook eenzaamheid neemt steeds meer toe onder ouderen. Zelfredzaamheid en het tegengaan van vereenzaming en depressie is daarom bij ouderen van belang. Wanneer een persoon minder goed fysiek functioneert, psychische klachten heeft of beperkt is door chronische ziekten kan dit leiden tot minder sociale contacten en uiteindelijk tot eenzaamheid.

Met verwijzing naar de nota volksgezondheid willen wij in samenwerking met de GGD Drenthe en de GGZ Drenthe een programma ontwikkelen voor de inzet van sport en bewegen ter voorkoming en bestrijding van eenzaamheid en depressie bij ouderen. Daarnaast willen wij meer ouderen bij sportverenigingen onder brengen door bijvoorbeeld kennismakingsactiviteiten met een goede follow-up en medewerking aan GALM projecten te ondersteunen.

Mensen met een beperking

Extra aandacht willen wij besteden aan mensen met een beperking, omdat deze groep nauwelijks tot geen mogelijkheden heeft om voldoende te sporten en bewegen. De Wmo verplicht gemeenten bovendien aandacht te schenken aan deze groep. Belanghebbenden hebben gepleit voor een toegankelijk laagdrempelig aanbod voor de brede doelgroep. Deskundige begeleiding en vervoer zijn noodzakelijk voor bijna alle mensen met een beperking. Aansluiting bij sportverenigingen is daarom moeilijk te realiseren. Om deze reden willen wij in samenwerking met instellingen als de Leite en de Saxenburggroep en andere gemeenten mogelijkheden onderzoeken om sportactiviteiten aan te bieden aan mensen met een be-

perking, zowel voor mensen die begeleid als zelfstandig wonen. Samenwerking maakt het gemakkelijker om groepen te vormen en activiteiten betaalbaar te maken.

Minima

Sport en bewegen moet naar onze mening laagdrempelig aangeboden worden, maar wij vinden dat de inwoner ook zelf een verantwoordelijkheid heeft. Om die reden vinden wij dat van de inwoner ook een redelijke bijdrage gevraagd mag worden in verhouding tot de kosten. Wij vinden het wenselijk om inwoners met een laag of minimum inkomen te ondersteunen in de kosten voor sport en bewegen. Om de informatievoorziening en efficiëntie tussen de verschillende fondsen te verbeteren willen wij ten aanzien van het FMA afstemming zoeken met het Rudie Zwols fonds en het jeugdsportfonds Drenthe. Daarnaast willen wij onderbenutting van het FMA door bepaalde groepen als demente ouderen en mensen met een beperking aanpakken. Dit willen wij doen door het mogelijk te maken dat woon/zorginstellingen als de Leite en de Saxenburggroep voor deze groepen een 'blokaanvraag' kunnen indienen. Met behulp van deze middelen kunnen de instellingen vervolgens een beweegaanbod ontwikkelen voor deze groepen.

Actiepunten:

- → Nulmeting beweeggedrag inwoners in de gemeente.
- → Focus op breedtesport.
- → Regierol bij de gemeente door verbinding te leggen tussen de partijen
- → in de lokale sportgemeenschap en tarieven en subsidies in te zetten als sturingsinstrument.
- → Versterken samenwerking lokale sportgemeenschap op het terrein van buurt, onderwijs en sport.
- → Leveren van een bruggenbouwer buurt, onderwijs en sport.
- → Kaderondersteuning verenigingen.
- → Versterking vrijwilligerswerk sportverenigingen via mensen met een bijstandsuitkering.
- → Stimuleren VO/MBO om sporten en bewegen aan te bieden.
- → Stimuleren Stichting welzijn 2000 begeleiding sport- en beweegactiviteiten jeugd 12-23 jaar.
- → Meer ouderen bij sportverenigingen onder brengen.
- → Ontwikkelen aanbod sport en bewegen ter voorkoming van eenzaamheid en depressie onder ouderen in samenwerking met de GGD Drenthe en GGZ Drenthe.
- → Onderzoeken mogelijkheden aanbieden sportactiviteiten aan mensen met een beperking in samenwerking met de Leite, de Saxenburggroep en de GGZ.

Financiële noot:
stimuleringsbeleid vraagt om ambtelijke inzet en brengt kosten met zich mee. Voor het aanstellen van een bruggenbouwer kan gebruik worden gemaakt van de subsidieregeling combinatiefuncties. Waar mogelijk zal gebruik worden gemaakt van provinciale en Wmo middelen. Naar verwachting kan kaderondersteuning budgettair neutraal plaatsvinden. Vanuit de WEB zijn middelen beschikbaar die hiervoor ingezet kunnen

worden. Met de Stichting welzijn 2000 worden afspraken gemaakt in het kader van BCF. Begeleiding van sport- en beweegactiviteiten dient plaats te vinden binnen dit budget.Voor de overige actiepunten worden subsidies verstrekt. In hoofdstuk 8 wordt dit verder uitgewerkt.

6.4 Huidige subsidiesystematiek

Kader

Subsidies vormen een belangrijk instrument om sturing te geven aan onze nieuwe gemeentelijke doelstellingen. Onze gemeente heeft de procedurele aspecten van de subsidieverstrekking voor alle beleidsterreinen vastgelegd in de Algemene Subsidieverordening 2006. Subsidieaanvragen moeten uiterlijk 1 april van het betreffende subsidiejaar of ten minste 8 weken vóór de aanvang van desbetreffende activiteit schriftelijk worden ingediend. Binnen 13 weken na afloop van de activiteit of na afloop van het tijdvak waarvoor subsidie is verleend dient een aanvraag om vaststelling te worden ingediend, tenzij bij de subsidieverlening een andere termijn is gesteld.

In 1999 heeft onze gemeente de deelnotitie 'Sportsubsidiëring' vastgesteld. Op grond van deze notitie hebben wij een deel van het subsidiebeleid van de voormalige gemeenten geharmoniseerd. Dit geldt alleen voor de subsidies in relatie tot sportstimulering, niet ten aanzien van accommodaties.

Inzet subsidies

Op basis van de bovengenoemde documenten zet onze gemeente subsidies voor sportstimulering en sportaccommodaties op dit moment als volgt in:

Ten aanzien van accommodaties verstrekken wij uiteenlopende investeringssubsidies en exploitatiesubsidies (beheersvergoedingen). Daarnaast verstrekken wij een subsidie voor het onderhoud van belijning en doelnetten van € 240 per veld per jaar (prijspeil 2008). Ook verstrekken wij indirecte subsidies aan sportverenigingen, door geen kostendekkende huurtarieven te hanteren. Wij hebben niet inzichtelijk hoeveel indirecte subsidie wij verstrekken.

Daarnaast kunnen alle sportverenigingen in het kader van sportstimulering jaarlijks per jeugdlid een subsidie aanvragen van € 17,61 (prijspeil 2008). Ook ontvangen verenigingen met minder dan 100 jeugdleden een vast basisbedrag van € 241,05 (prijspeil 2008). Deze subsidie hebben wij ingesteld om de financiële nadelen van een kleine vereniging op te vangen. Knelpunt is dat deze subsidie averechts werkt op sportstimulering. Kleine verenigingen worden in feite gedemotiveerd om meer jeugdleden te werven. Ook subsidiëren wij diverse sportevenementen.

Tevens kennen wij incidentele subsidies toe aan verenigingen of organisaties die een bijzondere bijdrage willen leveren aan de inwoners van onze gemeente. Wij hebben geen criteria opgesteld voor toekenning van deze subsidie. Een toegekend budget mag door de vereniging of organisatie naar eigen inzicht besteedt worden. Bekostiging vindt plaats vanuit

diverse posten. Wij hebben tot op heden geen apart budget in de begroting opgenomen voor deze subsidies.

In 2008 hebben wij een structureel subsidiebudget beschikbaar van € 112.553 (exclusief accommodatiesubsidies). Dit besteden wij grotendeels aan de doelgroepsubsidie jeugd en subsidiëring kleine verenigingen. Daarnaast hebben wij in de periode 2007 t/m 2010 jaarlijks € 50.000 beschikbaar voor subsidies vanuit de sportimpuls.

Wij concluderen dat de huidige subsidies onvoldoende aansluiten op de nieuwe beleidsvoornemens in deze nota en niet in verhouding staan tot de drie doelgroepen. De doelgroepsubsidie jeugdleden bestrijkt op dit moment bijna het volledige budget. Een ander knelpunt is dat een deel van gesubsidieerde evenementen met name een bijdrage leveren aan het PR karakter van sport in onze gemeente en in mindere mate bijdragen aan directe sportstimulering. Bovendien bekostigen wij deze subsidies vanuit een tijdelijk budget.

6.5 Gewenste subsidiesystematiek

Nieuw beleid vraagt om een herziening van het instrument subsidies. Wij stellen hierbij twee doelstellingen centraal:

1. Harmonisatie accommodatiesubsidies inzake investeringen, onderhoud en exploitatie (beheersvergoedingen).
2. Inzet subsidies in aansluiting op geformuleerde visie en actiepunten in deze nota.

Daarbij willen wij:

- subsidies meer dan voorheen te koppelen aan te leveren prestaties (outputgericht);
- transparantie, beheersbaarheid en uitvoerbaarheid nastreven;
- aanbod faciliteren door de aanbieder te subsidiëren in plaats van de afnemer (dit aanbod dient aan te sluiten op de behoeften van inwoners).

Subsidie is gemeenschapsgeld. Wij willen subsidie inzetten als 'instrument' om de geformuleerde doelstellingen te bereiken' en vinden dat subsidie geen doel op zich mag zijn. In de huidige situatie hebben partijen onvoldoende inzicht in subsidiemogelijkheden. Transparantie vinden wij, net als belanghebbende partijen, om die reden wenselijk. Wij streven naar een beheersbare en uitvoerbare subsidiesystematiek om te voorkomen dat er hoge ambtelijke kosten gemaakt moeten worden.

Zowel 'aanbieders' als 'afnemers' van sport en bewegen kunnen gesubsidieerd worden. Wij vinden het wenselijk om de huidige systematiek, dat wil zeggen subsidiëring van 'aanbieders' in stand te houden. Vanwege het beperkte budget is het niet mogelijk om beide partijen te subsidiëren. Subsidiëring van alleen afnemers zal naar onze verwachting ten koste gaan van het aanbod en daarmee van de sport- en beweegmogelijkheden voor de inwoner.

Hieronder wordt een eerste aanzet gegeven voor het nieuwe subsidiebeleid. In de uitwerkingsnotities zal dit nader worden uitgewerkt.

Nieuwe arrangementen

Om nieuwe vormen van aanbod sport en bewegen aantrekkelijk te maken willen wij subsidiemogelijkheden ontwikkelen voor nieuwe arrangementen, bijvoorbeeld op het terrein van buurt, onderwijs en sport. Te denken valt daarbij bijvoorbeeld aan schoolsporttoernooien, naschoolse activiteiten, sportinstuiven, clinics, streetsports, meervoudig aanbod via een sportpas etc. Per project willen wij een gedeelte van de kosten vergoeden tot een bepaald maximum. Naast deze subsidie willen wij vanuit onze regierol een coördinator/bruggenbouwer leveren op het terrein van buurt, onderwijs en sport. Dit is in hoofdstuk 2 uitgewerkt.

De vitale sportvereniging

Onze gemeente is voornemens een aanbod voor volwasseneneducatie in te kopen bij een onderwijsinstelling voor volwasseneneducatie. Hierbij willen wij tevens een aanbod inkopen voor deskundigheidsbevordering van kaderleden van sportverenigingen. De deskundigheidsbevordering draagt bij aan de ontwikkeling van kennis en vaardigheden die nodig is om vitale verenigingen te creëren en behouden die een maatschappelijke rol kunnen vervullen in wijken en buurten. Een specifieke erkenning/certificering vinden wij hierbij van belang. Wij willen dit financieren vanuit beschikbare WEB middelen. Deze middelen zijn echter uitsluitend in te zetten voor volwassenen. Wij zijn voornemens geen aanbod in te kopen voor jeugdige kaderleden. Volwassen kaderleden kunnen gebruik maken van het aanbod en de kennis en vaardigheden toepassen bij het inwerken en ondersteunen van jeugdige kaderleden.

Doelgroep jeugd

Doelgroepsubsidie jeugd willen wij geleidelijk afbouwen ten gunste van projectsubsidies. De doelgroepsubsidie jeugd sluit onvoldoende aan op de nieuwe visie van onze gemeente en geformuleerde uitgangspunten. Veel verenigingen zijn de doelgroepsubsidie de afgelopen jaren als een vaste inkomstenbron gaan beschouwen en hebben tijd nodig om te anticiperen op de nieuwe subsidievormen. Wij willen daarom een geleidelijke afbouw nastreven. De stimulering van VO/MBO willen wij beperken tot ambtelijke inzet. Afspraken met de Stichting welzijn 2000 ten opzichte van sport- en beweegactiviteiten voor de oudere jeugd willen wij maken binnen BCF.

Doelgroep ouderen

Om te stimuleren dat (meer) ouderen - 55 plussers en 65 plussers - aan sport gaan doen willen wij de taken van de Stichting welzijn 2000 in stand houden binnen BCF financiering. Daarnaast willen wij subsidie inzetten als instrument om de toe leiding van ouderen naar sportverenigingen te stimuleren. Te denken valt bijvoorbeeld aan het integreren van 55-plussers in sportverenigingen of het medewerking verlenen aan het GALM project. Per project willen wij een nader te bepalen percentage vergoeden, tot een maximumbedrag. Organisaties waarmee onze gemeente een BCF contract heeft afgesloten of zal afsluiten kunnen geen aanspraak maken op deze subsidie. Samenwerking en voldoende mogelijkheden voor follow-up zullen onder andere als voorwaarden worden gehanteerd voor subsidiëring.

Doelgroep mensen met een beperking

Wij willen sport- en beweegactiviteiten voor mensen met een beperking ondersteunen. Ook willen wij vanuit de Wmo sporthulpmiddelen beschikbaar stellen aan mensen met een beperking.

Activiteiten/evenementen

Wij achten het wenselijk om activiteiten die niet tot het reguliere trainings- en wedstrijdprogramma van sportverenigingen gerekend kunnen worden te blijven stimuleren. Het betreft dan (top)sportevenementen met een bijzonder karakter, die bijzondere publiciteit voor de sport in onze gemeente met zich meebrengen en/of een aantrekkende werking hebben voor de eerder genoemde doelgroepen om ook (meer) te gaan sporten. Per project willen wij een bepaald percentage vergoeden met een maximumbedrag per evenement. Evenementen met enkel een PR karakter willen wij bekostigen vanuit PR middelen en mogen niet langer op het sportbudget drukken.

Kleine verenigingen

De subsidie voor kleine verenigingen (€ 241,05) willen wij afschaffen. Zoals beschreven werkt de huidige systematiek averechts op sportstimulering. De beschreven ontwikkelingen vragen om 'vitale verenigingen'. Om die reden willen wij kleine verenigingen stimuleren om samenwerking te zoeken met elkaar en andere maatschappelijke organisaties. Verenigingen kunnen zoals hierboven omschreven subsidie aanvragen voor nieuwe arrangementen.

Accommodatiesubsidies

In hoofdstuk 3 hebben wij beschreven welke uniforme uitgangspunten wij willen vaststellen voor investeringen in sportaccommodaties. Hieraan gerelateerd moet een harmonisatie van subsidiebeleid accommodaties plaatsvinden. Dit geldt niet alleen voor investeringssubsidies, maar ook voor onderhoud en beheer.

Deze uitgangspunten leiden, gekoppeld aan de uitkomsten van de analyse van de huidige regelingen, tot een nieuw subsidiebeleid dat per 1 januari 2011 van kracht wordt.

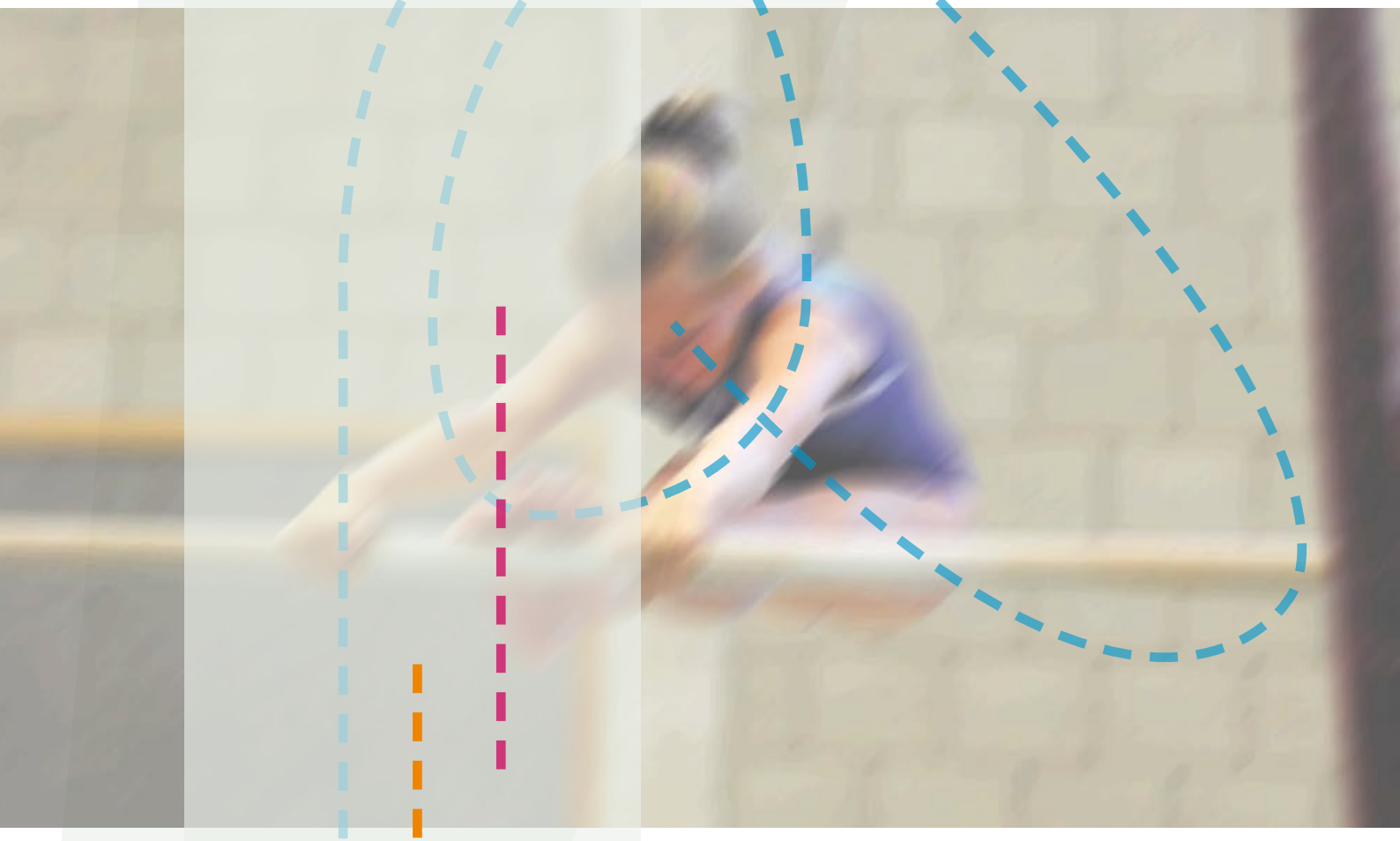
Actiepunten:

- → Nieuw subsidiebeleid sport en bewegen per 1 januari 2011.
- → Opstellen aparte deelverordening (of beleidsregels) sport en bewegen, bestaande uit twee paragrafen. Enerzijds een stimuleringsparagraaf sport en bewegen met daarin het stimuleren van nieuwe arrangementen buurt, onderwijs, sport, doelgroepen, kaderondersteuning, activiteiten/evenementen. Anderzijds een accommodatieparagraaf met daarin opgenomen harmonisatie accommodatiesubsidies.

Financiële noot:

Naar verwachting is het huidige budget ontoereikend om deze actiepunten uit te kunnen voeren. Verenigingen pleiten bovendien voor laagdrempeligheid in de vorm van lage huurtarieven en subsidiemogelijkheden. Sport staat niet op zichzelf. Sport is een middel en om die reden is het

reëel dat vanuit andere beleidsterreinen, zoals Wmo middelen beschikbaar gesteld worden voor sport.
Mogelijkheden voor fondsenwerving effectiever benutten in onze gemeente.

7. Informatie en communicatie

Zoals beschreven in hoofdstuk 2 zijn in de loop van de tijd steeds meer partijen betrokken geraakt bij sport en bewegen. Onze gemeente heeft niet alleen te maken met ruim 110 sportverenigingen. Er zijn op het gebied van sport en bewegen meer belanghebbenden, zoals commerciële sportaanbieders, zorgverzekeraars, onderwijs, buitenschoolse opvang, peuterspeelzaalwerk, de stichting welzijn 2000, het ongebonden sporten en inwoners. Onze gemeente heeft op dit moment geen structureel contact met deze partijen over sport- en beweegzaken. De huidige wijze van informatieverstrekking op het terrein van sport en bewegen wordt gekenmerkt door een grote diversiteit.

Veranderende omstandigheden en nieuw beleid vragen erom de informatievoorziening en communicatiestructuur op het terrein van sport en bewegen onder de loep te nemen. Om nieuw beleid succesvol te implementeren vormt een goede informatie- en communicatievoorziening een randvoorwaarde. Om die reden willen wij naast of bij de uitwerkingsnoties een communicatieplan op stellen voor de implementatie van het nieuwe beleid sport en bewegen.

Aandachtspunten daarbij zijn:

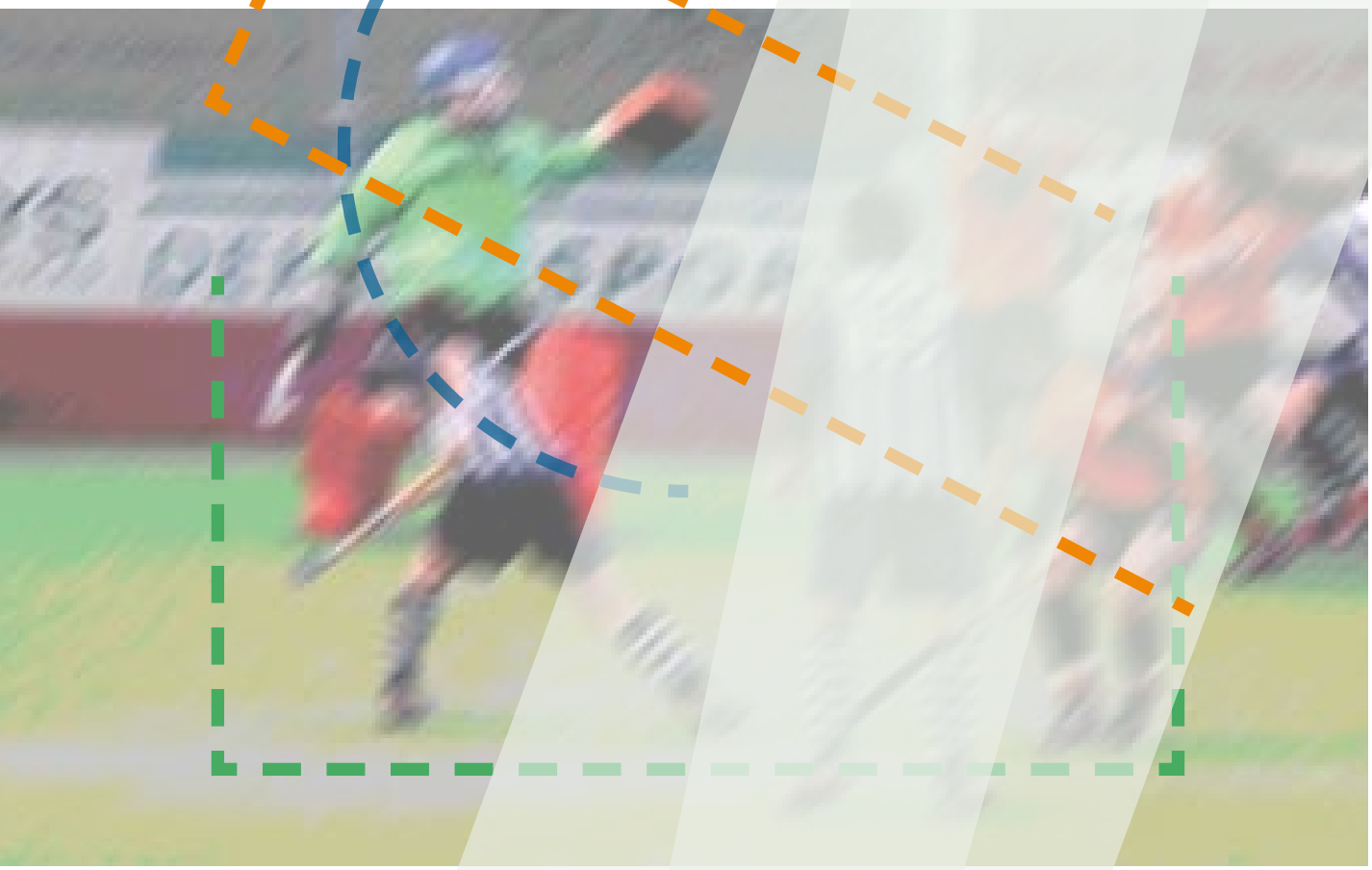
- de rol van de gemeentelijke sportambassadeur in de toekomst;
- de lokale sportgemeenschap heeft behoefte aan één aanspreekpunt binnen de gemeente;
- de lokale sportgemeenschap heeft behoefte aan een periodieke werkconferentie (vergelijkbaar met de interactieve sessies voor deze nota);
- de gemeente en lokale sportgemeenschap achten periodiek overleg over onderhoud wenselijk;
- bij onderwerpen die verenigingsoverstijgend of kernoverstijgend zijn moet worden voorkomen dat steeds met afzonderlijke vereni gingen overleg wordt gevoerd.
- er is behoefte de informatiefunctie van het Wmo loket uit te breiden op het terrein van sport en bewegen;
- in de gemeente is geen behoefte aan een gemeentelijk expertisecentrum (ondersteuning voor aanbieders sport en bewegen);
- de lokale sportgemeenschap heeft nauwelijks tot geen behoefte aan een geformaliseerde sportraad;
- de lokale sportgemeenschap heeft behoefte aan modernisering van de informatievoorziening (digitalisering);
- evaluatie beleid.

Actiepunt:

→ Opstellen communicatieplan sport en bewegen.

Financiële noot: het communicatieplan kan worden opgesteld door een medewerker van de afdeling communicatie. Aan de inhoud van het communicatieplan kunnen op termijn mogelijk beperkte financiële consequenties vastzitten.

8. Financiële vertaling

8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk doen wij een eerste aanzet van de financiële vertaling van de actiepunten in de beleidsnota. Eerst schetsen wij de huidige budgetten. Vervolgens vertalen wij de actiepunten voor zover mogelijk in de financiële consequenties. Uitwerking van de beleidsnota en de inzet van middelen vindt plaats in de uitwerkingsnotities.

8.2 Huidige budgetten

Onze gemeente heeft voor sport in totaal een structureel budget van € 2.639.191. Dit betekent een budget van € 73,31 per inwoner (op basis van 36.000 inwoners). Uit een beknopte benchmark blijkt dat het sportbudget in verhouding tot het aantal inwoners van onze gemeente in vergelijking met andere gemeenten in de regio laag is. Het sportbudget is als volgt opgebouwd:

Sportbudget (structureel)	**Budget 2008 (€)**
Exploitatie binnensportaccommodaties Inclusief sportcomplex 'de Swaneburg' € 185.788 Inclusief huuropbrengst € 181.313 Inclusief pachtopbrengst kantines € 16.843	1.370.761*
Beheersvergoeding Mondriaanhal Coevorden	10.880
Exploitatie buitensportaccommodaties Inclusief huuropbrengst € 46.928 Inclusief pacht, rente, overige opbrengsten € 4.456	735.324
Geprivatiseerde buitenzwembaden Inclusief beheersvergoedingen € 130.152 Inclusief kapitaallasten bosbad Noord-Sleen € 16.843	234.725
Doorbelaste kosten ambtelijke organisatie	174.948
Subsidies	112.553
Totaal	2.639.191

* 50% van de exploitatie binnensportaccommodaties is daadwerkelijk bedoeld voor de sport (50% wordt doorbelast aan onderwijs).

Naast het structurele budget heeft onze gemeente incidentele budgetten en een accommodatiefonds. Deze zijn hieronder beschreven.

Sportbudget (incidenteel/ fluctuerend)	Budget 2008 (€)
Sportimpuls 2007 t/m 2010 (4x)	50.000
Budget voor investeringen in accommodaties (ook niet-sportaccommodaties) 2007 t/m 2010 (4x)	50.000
Eenmalig budget onderzoek privatisering accommodaties	30.000
Eenmalig budget onderzoek energiebesparing	12.500
Reserve accommodatiebeleid (ook niet-sportaccommodaties)	Fluctueert, de raad beslist over onttrekkingen en toevoegingen.

8.3 Financiële vertaling actiepunten

In onderstaand overzicht geven wij per jaar een indicatie van de kosten voor de uitvoering van de actiepunten.

Periode	Actiepunten	Indicatie kosten per jaar (€)		Dekking	Toelichting
		Structureel	Incidenteel		
2009	Onderzoek nulmeting beweeggedrag inwoners	-	2.000	Sportimpuls	De uitvoering hiervan kan door een stagiaire worden gedaan. Begeleiding moet plaatsvinden vanuit onze gemeente
	Uitbreiding huidige formatie beleidsmedewerker sport met 0.5 fte	30.000	-	Dekking wordt aangewezen bij de perspectiefnota	Om in 2009 van start te kunnen gaan is het noodzakelijk dat er in 2009 voldoende formatie is om de actiepunten uit te kunnen werken en uit te kunnen voeren.
	Onderzoek naar BTW voordelen sport-accommodaties		4.000	Reserve accommodatiebeleid	Uit onderzoek moet blijken of onze gemeente BTW voordelen kan halen in de toekomst en eventueel BTW kan terugvorderen.
	Vaststellen uniforme uitgangspunten investeringen sportaccommodaties				De uitgangspunten zijn in deze nota verwoord en worden vastgesteld bij de goedkeuring van de nota
	Onderhoud sportaccommodaties aan de hand van meerjarenonderhoudsplanningen	310.000		Onderhoudsbudget € 210.000 Voor het restant (€ 100.000) is nog geen dekking gerealiseerd.	Indicatie op basis van raming 2007. Dekking wordt bij de perspectiefnota afgewogen.
	De gemeente is/wordt eigenaar van de inrichting gemeentelijke sporthallen en gymzalen met uitzondering van de materialen	-	-	-	
	De gemeente hanteert voor de inrichting met uitzondering van de materialen de normen van sportbonden en bewegingsonderwijs	-	-	-	
	Jaarlijks in de begroting een bedrag opnemen voor investeringen in nieuwe inrichting (met uitzondering van materialen)	8.000		Dekking wordt aangewezen bij de perspectiefnota	€ 7.500 voor aanschaf € 500 voor beheer van de investering van de nieuwe inrichting
	Onderzoek uitbreiding privatisering accommodaties uitbreiden met evaluatie van bestaande geprivatiseerde situatie en ontwikkeling inhoudelijke visie		30.000	Eenmalig budget onderzoek uitbreiding privatisering	
	Vaststellen basisniveau gemeentelijke sportaccommodatie met nevenvoorzieningen	-	-	-	

	Kosten gas, water, elektra, afvalstoffenheffing, rioolrecht voor rekening van gebruiker. WOZ belasting en verzekering voor rekening van eigenaar.	-	-	-	
	Onderzoek pachttarieven sportkantines Harmonisatie pachttarieven en pachtcontracten sportkantines	- -	- -	- -	Betreft alleen ambtelijke inzet Uit de uitkomsten van het onderzoek moet blijken of dit budgettair neutraal kan worden uitgevoerd. De afweging wordt bij de perspectiefnota 2010-2014 gemaakt.
	De gemeente is/wordt verantwoordelijk voor onderhoud, vervanging, inspectie en verzekering van de inrichting met uitzondering van de materialen	-	-	-	
	Taakstelling privatisering	-	125.000	Dekking afwegen bij de perspectiefnota	€ 125.000 bestaat uit € 75.000,- voor verdere privatisering van sportvelden en € 50.000,- voor accommodaties (ook niet-sportaccommodaties). Uit onderzoek moet blijken of de taakstelling later alsnog behaald kan worden.
	Harmonisatie afspraken verantwoordelijkheden onderhoud gemeentelijke sportaccommodaties (excl. harmonisatie accommodatiesubsidies zie onder)	30.000		Dekking meenemen in de perspectiefnota.	
	Opstellen aparte deelverordening of beleidsregels sport en bewegen met stimuleringsparagraaf en accommodatieparagraaf	-	-	-	Betreft alleen ambtelijke inzet
Totale kosten 2009		**378.000**	**161.000**	**€ 168.000 (30.000+100.000+8.000+30.000) structureel tekort, afweging vindt plaats bij perspectiefnota 2009.** **€ 125.000 incidenteel tekort, afweging vindt plaats bij perspectiefnota 2009** **Voor de overige kosten is dekking beschikbaar.**	

2010	Nieuw subsidiebeleid sport en bewegen*:				
	- Harmonisatie accommodatiesubsidies	p.m.	-	p.m.	Op basis van de uitkomsten van het onderzoek privatisering moet blijken of de beheersvergoedingen toereikend zijn. Sportimpuls loopt t/m 2010.
	- Kaderondersteuning sportverenigingen	20.000	-	WEB middelen	
	- Activiteiten/evenementen	50.000	-	Sportimpuls	
	- Minima (mensen met een beperking/ouderen)	30.000	-	Extra middelen ministerie SZW armoedebestrijding	Verruiming FMA
	- Subsidie nieuwe arrangementen	150.000	-	€ 113.000 huidig subsidiebudget sportaangelegenheden Overig bedrag € 37.000 afwegen bij de perspectiefnota 2009	Tevens zal provinciale subsidie worden aangevraagd. Bij de afweging voor de perspectiefnota zal incidentele dekking worden gezocht vanuit het Wmo budget.
	Inzet bruggenbouwer buurt, onderwijs, sport	p.m.	-	Subsidieregeling combinatiefuncties	Ambtelijke inzet nodig.
	Onderzoek naar mogelijke inkrimping/clustering van sportparken en positieve inverdieneffecten door de aanleg van kunstgras	-	-	-	Ambtelijke inzet nodig.
	Onderzoek multifunctionele baan in de stad Coevorden	-	-	-	Ambtelijke inzet nodig.
	Harmonisatie buitensporttarieven	-	-	-	Voorbereidingen in 2009.Implementatie vanaf 2010. Ambtelijke inzet nodig.
	Jaarlijkse indexering huurtarieven volgens consumptieprijsindexcijfer CBS	-	-	-	
	Ontbrekende/verlopen privatiseringsovereenkomsten opstellen/wijzigen en notarieel vastleggen waar nodig	-	-	-	Ambtelijke inzet nodig.
	Herziening reserveringssysteem gemeentelijke sporthallen en gymzalen	-	-	-	Ambtelijke inzet nodig.
	Inventarisatie (ontbrekende) huurcontracten en huurvoorwaarden gemeentelijke buitensportaccommodaties	-	-	-	Dit sluit aan op de harmonisatie van huurtarieven.
Totale kosten 2010		**250.000**		**€ 37.000 structureel tekort, afweging vindt plaats bij perspectiefnota 2009 Voor de overige kosten is dekking beschikbaar.**	

2011	Aanpassen gebruiksvoorwaarden gemeentelijke sporthallen en gymzalen aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving	-	-	-	
	Opstellen communicatieplan sport en bewegen	-	-	-	Betreft ambtelijke inzet. Eventueel door een medewerker van de afdeling communicatie.
	Versterking vrijwilligerswerk sportverenigingen via inwoners met een bijstandsuitkering	-	-	-	Ambtelijke inzet nodig.
Totale kosten 2011		-	-	**Vanaf 2011 geen dekking meer beschikbaar voor subsidiëring activiteiten/ evenementen € 50.000 vanwege beëindiging sportimpuls na 2010.**	
2012	Ontwikkelen gebruiksvoorwaarden buitensport-accommodaties bij multifunctioneel gebruik	-	-	-	Ambtelijke inzet nodig.
Totale kosten 2012		-	-		
Door lopend	Een op de behoefte afgestemd aanbod toegankelijke, aantrekkelijke en veilige sport- en beweegvoorzieningen in de stad, dorpen en wijken met een evenwichtige spreiding over de kernen	-	-	-	
	Multifunctioneel gebruik van sport- en beweegvoorzieningen	-	-	-	
Totale kosten doorlopend		-	-		
TOTALE KOSTEN ACTIEPUNTEN 2009-2013		**628.000**	**161.000**	**€ 255.000 structureel tekort, afweging vindt plaats bij perspectiefnota 2009 € 125.000 incidenteel tekort, afweging vindt plaats bij perspectiefnota 2009 Voor de overige kosten is dekking beschikbaar.**	

- Actiepunten die worden vertaald in subsidies zijn niet apart opgenomen, maar vallen onder het actiepunt subsidies.
- Naar verwachting zal de harmonisatie van buitensporttarieven na de totale implementatie (vanaf 2015) een opbrengst genereren van ongeveer € 10.000. Vanwege de gefaseerde implementatie zal vanaf 2010 jaarlijks 1/5 deel van dit bedrag (€ 2.000) opbrengen. Deze opbrengsten worden in mindering gebracht op het extra benodigde bedrag voor onderhoud.
- In het overzicht is nog geen rekening gehouden met mogelijke realisatie taakstelling vanaf 2010 (€ 125.000).
- Indicatie kosten nieuwe inrichting (€ 8.000) is gebaseerd op een benadering van de kosten in relatie tot verzoeken die de gemeente de afgelopen jaren heeft ontvangen ten aanzien van nieuwe inrichting.

Bijlage: Literatuurlijst

College van B&W gemeente Coevorden, Missie “Coevorden werkt”

Gemeente Coevorden, Nota “Herijking sportbeleid gemeente Coevorden”, juni 2004

Gemeente Coevorden, “ ’t Kan beter”, Openbare Gezondheidszorg 2008-2011

Gemeente Coevorden, ‘’...omdat de jeugd het waard is”

Gemeente Coevorden, “Coevorden werkt”, Bestuursprogramma 2006-2010

Gemeente Coevorden, Perspectiefnota 2008-2011

Gemeente Coevorden, Programmabegroting 2008 en meerjarenraming 2009-2011

Gemeente Coevorden, Beleidsnota interactief beleid gemeente Coevorden 2005/2009

Gemeente Coevorden, Woonplan II, december 2005

GGD Drenthe, “Gezondheidsenquête volwassenen 2003”

GGD Drenthe, Leefstijlonderzoek 2004, “Jeugd in Drenthe, Gezondheid en leefgewoonten”

GGD Drenthe, Gezondheidsenquête volwassenen 2003”

GGD Drenthe, “Ouderenonderzoek 2007”

Kabinetsnota “Tijd voor sport - Bewegen, Meedoen, Presteren”

Ministerie van VWS, “Kiezen voor gezond leven 2007-2010”

Ministerie van VWS, Uitvoeringsprogramma van de kabinetsnota “Samen voor sport 2006-2010”

Provinciale sportagenda 2006-2008 Drenthe Beweegt!

Staatssecretaris van VWS, Beleidsbrief “De kracht van sport”

Sport Drenthe, “Beleidswijzer Sport en Bewegen”

VNG, “Handreiking gemeentelijk tarieven- en subsidiebeleid in de sport”, 2003

VSG, “Visie- en ontwikkelgids ‘Vernieuwing lokaal Sportbeleid’, 2008

W.J.H. Mulier Instituut en Arko Sports Media, Jaarboek Sport, beleid en onderzoek, 2006/2007

Geraadpleegde websites:

- www.nisb.nl
- www.verenigingsportengemeenten.nl
- www.minvws.nl
- www.vng.nl
- www.sportdrenthe.nl
- www.drenthe.nl
- www.alliantieschoolensport.nl
- www.nigz.nl
- www.drenthebeweegt.nl
- www.sportknowhowxl.nl
- www.nocnsf.nl

Bijlage: Lijst van afkortingen

ASV	= Algemene Subsidie Verordening
BCF	= Beleidsgestuurde contractfinanciering
BOS	= Buurt Onderwijs en Sport
B&S	= Beleid & Strategie
B&W	= Burgemeester en wethouders
BTW	= Belasting over de Toegevoegde Waarde
CBS	= Centraal Bureau voor de Statistiek
FMA	= Fonds Maatschappelijke Activiteiten
GALM	= Groninger Actief Leven Model
GGD	= Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	= Geestelijke gezondheidszorg
FMA	= Fonds Maatschappelijke Activiteiten
HBO	= hoger beroepsonderwijs
MBO	= middelbaar beroepsonderwijs
NOC*NSF	= Nederlands Olympisch Comité * Nederlandse Sport Federatie
OCW	= Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
SCALA	= Sportstimuleringsstrategie voor mensen met een Chronische Aandoening
VNG	= Vereniging Nederlandse Gemeenten
VSG	= Vereniging Sport en Gemeenten
VWS	= Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WEB	= Wet Educatie en Beroepsonderwijs
Wmo	= Wet maatschappelijke ondersteuning
WO	= Wetenschappelijk Onderwijs

Vormgeving: Rob Buschman BNO, Gees

